

Lietuvos delegacija išvyko į Pasaulio Moterų konferenciją

Vilnius, rugpjūčio 20 d. (Elta) – Lietuvos delegacija į Jungtinių Tautų IV Pasaulio Moterų Konferenciją, vykšiančią Beidžinge rugsėjo 4-15 dienomis, rugpjūčio 20 d. išvyko į Varšuvą, iš kur specialiu traukiniu „Pekino ekspresas“ (Pekinas – senasis sostinės Beidžingo pavadinimas – Red.) su 150 kitų šalių delegatų keliauja į Kinijos sostinę. „Pekino ekspreso“ maršrutas: Varšuva - Brestas - Maskva - Irkutskas - Ulan Batoras - Pekinas.

Rugpjūčio 21 d. Varšuvos geležinkelio stotyje Rytų Europos šalių atstovams, pirmą kartą vykstantiems į tokio masto pasaulinę konferenciją bei forumą, rengiamos iškilmingos palydėtos. Aštuonių tūkstančių kilometrų kelia „Pekino ekspresas“ įveiks per aštuonias paras.

„Pekino ekspresas“ įrengtas labai prabangiai. Kelionės metu čia vyks anglų kalbos bei darbo kompiuteriu tobulinimosi kursai, bus skaitomos paskaitos, rengiami seminarai ir disputai. Kelionė „Pekino ekspresu“ – tai Jungtinių Tautų Organizacijos dovana pereinamojo ekonominio laikotarpio Rytų ir Vidurio regiono šalių atstovams.

Kaip praneša BNS žinių agentūra, į šią konferenciją Lietuva siunčia 11 narių valstybinę delegaciją ir kartu su ja vyksta šeši nevyriausybines delegacijos nariai bei savarankiškai šios kelionės finansavimu pasirūpinusių moterų grupė.

Lietuvos valstybinei delegacijai vadovaus valdymo reformų ir savivaldybės reikalų ministras Mindaugas Stankevičius.

Kaip rugpjūčio 18 d. spaudos konferencijoje pažymėjo pasirašymo konferencijai Lietuvos komiteto pirmininkas teisingumo ministras Jonas Prapiestis, tai svarbiausias šių metų Jungtinių Tautų organizacijos renginys.

Į Beidžingą Lietuvos atstovai veš ir valstybinę, ir nevyriausybines atskaitas apie moterų padėtį Lietuvoje. Pasak valstybės konsultantės moterų klausimais Giedrės Purvaneckienės, atskaitos parengtos objektyviai, nesiekiant pagrąžinti padėties. Jose kalbama ir apie 40% didesnius vyrų atlyginimus, didelį vienišų motinų skaičių, kitas problemas.

Lietuvos laikinasis reikalų patikėtinis Kinijoje Dainius Voveris sakė, kad Kinijos vyriausybė šiam renginiui skiria daug dėmesio.

Tačiau, kaip žinoma, dėl Kinijoje pastaruoju metu įvykdytų mirties bausmių protestuoją žmogaus teisių gynimo grupė „Amnesty International“. Rugpjūčio 16 d. ši organizacija pareiškė, kad Beidžinge vykstanti konferencija bus lyg pateisinimas Kinijos valstybės vardu vykdomoms žudynėms ir kitiems žmogaus teisių pažeidimams.

Konferencija laukia 40,000 delegatų ir svečių iš 184 Jungtinių Tautų valstybių.

Pridėjus tremtinio kompensaciją, pensija sumažėjo

Vilnius, rugpjūčio 18 d. (LR) – Gavęs perskaiciuotą pensiją, ne vienas Marijampolės miesto ir rajono pensininkas pradėjo varstyti Socialinio draudimo įstatigos „Sodros“ duris. Žmonės piktingai, jog valstybė dar kartą juos apgavo – nors buvo žadama, kad perskaiciuotos pensijos nesumažės, tačiau atsitiko kitaip, rašo Algis Vaskevičius „Lietuvos ryte“.

„Pensija man buvo apskaičiuota 1987 metais, bet likau dirbti, gaudama mažesnę atlyginimą“, sakė marijampolietė O. Stankevičienė. „1991 metais pensija padidėjo keliais rubliais. Iki šių metų birželio mėnesio mano pensija buvo 162,92 litų. Perskaiciuojant pensija buvo remtasi 1991 metų pensijos duomenimis ir nuo 1995 m. sausio mėnesio ji sumažėjo iki 126,25 litų. Jeigu būtų imti 1987 metų duomenys, kai pensija buvo skiriama, ji siektų 197 litus. Turedama daugiau kaip 47 metų valstybinio socialinio draudimo stažą, praradau 71 litą per mėnesį“, kalbėjo pensininkė.

Pasak marijampolietės, ji – buvusi tremtinė, todėl gauna nukentėjusios nuo okupantų bazinės pensijos dydžio kompensaciją, siekiančią 80 litų. Prie jos gautos socialinio draudimo pensijos pridėjus šią kompensaciją, susidarytų 242,92 litai, tačiau už birželio mėnesį ji gavo 206,25 litų. Mat valstybinė 80 litų kompensacija buvo pridėta prie draudiminės pensijos, kuri tokiu būdu sumažėjo nuo 162,92 iki 126,25 litų.

O. Stankevičienė sakė para-

šiusi laišką Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos sekretoriui P. Žiūkui, Seimo Socialinių reikalų ir darbo komitetui, prašydama atitaisyti klaidas. Šiomis dienomis laiškus minėtai ministerijai išsiunti dar keli marijampolietiai pensininkai kurių pensija po perskaiciavimo panašiai sumažėjo, prie draudiminės pensijos pridėjus valstybės 80 litų kompensaciją.

Rusija didins ginklų eksportą

Maskva, rugpjūčio 16 d. (BNS) – Rusija per metus dabar eksportuoja ginklų už 4 milijonus dolerių, tuo tarpu tarptautinėje ginklų prekybos rinkoje pirmą kartą Prancūzija kasmet parduoda karinės technikos už 11 milijonų dolerių, teigia Rusijos vicepremjeras Oleg Soskovec.

Rusijos vyriausybės operatyvinių reikalų komisijos posėdyje Maskvoje jis pasakė, kad nepaisant konkurencijos, Rusija ketina didinti ginklų eksportą. Tačiau, pasak jo, valstybinis kompleksas „Rosvooruzhenije“ ne visuomet susidoroja su užduotimis.

Vicepremjeras mano, kad gynybos kompleksas turėtų pradėti rūpintis užsienio šalims parduotus karinės technikos technine priežiūra. Tačiau kol kas Rusijoje priešinamasi licencijų išdavimui įmonėms, kurios nori savarankiškai, be „Rosvooruzhenije“ tarpininkavimo eksportuoti ginklus, pasakė O. Soskovec.

Po pirmojo Pilietybės Komisijos posėdžio gegužės mėnesį susitikimo komisijos pirmininko pavaduotojas, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės atstovas Rimas Česonis, Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas ir Pilietybės Komisijos pirmininkas Rimantas Markauskas. Antrasis šios komisijos posėdis prasideda rugsėjo 4 d.

Į Lietuvą sugrįžo JT taikos palaikytojai

Vilnius, rugpjūčio 21 d. (LR) – Karmėlavos aerodrome netoli Kauno rugpjūčio 19 d. nusileido lėktuvas iš Kopenhagos, kuriuo iš Kroatijos grįžo antrasis Lietuvos Jungtinių Tautų taikos palaikytojų būrys LITPLA-2.

Kaip rašo Violeta Gustaitytė „Lietuvos ryte“, šio būrio Danijos taikos palaikymo bataliono sudėtyje misija Kroatijoje truko daugiau kaip penkis mėnesius.

Išlipus iš lėktuvo būrį išrikiavo jo vadas leitenantas Marijus Kazlauskas. Krašto apsaugos ministru Linui Linkevičiui jis raportavo, kad kariai grįžo atlikę užduotį.

Generalinio štabo viršininkas pulkininkas leitenantas J. Norgėla pasidžiaugė, kad visi kariai sveiki ir gyvi. Jis išreiškė viltį, jog po trumpų atostogų kariai sugrįš į dalinius ir perduos savo patirtį naujam taikos palaikytojų būriui.

Krašto apsaugos ministerijos sekretoriui K. Sarapinas būrį pakviėtė rugsėjo 4 d. atvykti į Krašto apsaugos ministeriją. Čia jiems bus surengtas iškilmingas priėmimas, išteikti apdovanojimai, su kiekvienu kariu bus kalbama dėl tolesnių planų.

Karių žmonos, vaikai, tėvai, draugai su gėlimis rankose laukė, kol baigsis oficiali ceremonija. Davus komandą „laisvai“, karius apsupo artimieji.

Kai kiti kariai jau buvo arti-

mų glėbiuose, būrio vado M. Kazlausko nepaleido žurnalistai. Jis sakė, jog nors įtampa buvo didžiulė, tačiau kariai Kroatijoje elgėsi šaltakraujiškai. „Jiems tai buvo jau naujai, nes visi kariai užgrūdinti sausio įvykiu“, sakė M. Kazlauskas. „Norėtusi, kad kariai nebūtų pamiršti, ir jiems bus padėta integruotis į visuomenę“.

Antrojo Lietuvos Jungtinių Tautų taikos palaikytojų būrio LITPLA-2 kariai žygiuoja Karmėlavos aerodrome, rugpjūčio 19 d. sugrįžę iš misijos Kroatijoje.

Lietuvos krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius „Lietuvos ryty“ sakė, jog vadovybės atsiliepiamai apie LITPLA-2 būrį buvo „tik patys geriausi“. Tai, pasak ministro, garbė ir valstybei. „Kalbant apie Lietuvos dalyvavimą tokio pobūdžio misijoje – sunku pervertinti tą faktą jau vien dėl to, kad valstybė vertinama kaip patikimas partneris“, kalbėjo

Linkevičius.

Aerodromo salėje buvo surengta spaudos konferencija, kurioje dalyvavo būrio vadas Marijus Kazlauskas, vado pavaduotojas P. Montvila ir krašto apsaugos ministras L. Linkevičius.

Ministras pažymėjo, jog antrasis Lietuvos taikos palaikytojų būrys atsidūrė karo lauke, tačiau ir Danijos, ir Jungtinių Tautų karinė vadovybė „gyrė mūsų vyrus“.

Antrąjį Lietuvos taikdarių būrį LITPLA-2 pakeis

LITPLA-3. Jame bus ir septyni antrojo būrio kariai, kurie pailsėję prisijungs prie būrio, šiuo metu esančio Danijoje.

Pasulyje

– Prancūzija reikalauja, kad Švedija išduotų alžirietį, kuris įtariamas bombos sprogdimu Paryžiaus požeminio traukinio stotyje. Švedija atsisako jį išduoti, nes neturi pakankamai jo kaltės įrodymų.

– Kinijos ir JAV vyriausybės rimtai svarsto galimybes spalio mėnesį turėti abiejų šalių prezidentų ir vyriausybės vadovų susitikimą. Po dvi valandas trukusio Kinijos užsienio ministro susitikimo su JAV valstybės sekretoriaus atstovu Peter Tarnoff, skirtu metu tarp JAV ir Kinijos pozicijų Taivano, žmogaus teisių pažeidimo ir ginklų pardavimo nepasikeitė.

– Jeruzalėje palestiniečių teismas šeštadienį nuteisė du musulmonus karinio pasipriešinimo šalininkus, kuriuos Izraelio saugumo pareigūnai laiko atsakingus už bombų sprogdimus žydų gyvenvietėse okupuotose palestiniečių teritorijose ir praėjusią savaitę Jeruzalėje. Palestiniečių valdžia tačiau neatiduoda jų Izraeliui bausti.

Europos Sąjunga mažina subsidijas ūkininkams

Bruselis, rugpjūčio 15 d. (Reuters) – Europos Taryba buvo priversta sušvelninti griežtą žemės ūkio politiką, kurios dėka buvo likviduotas milžiniškas grūdų perteklius Europoje, susikaupęs 1992 metais, ir leisti ūkininkams užsėti dalį dirvonuojančių žemės plotų. Taip pat buvo sumažintos subsidijos už dirvonuojančią žemę, o pastaruoju metu pasigirsta vis daugiau balsų, kad esant tokioms didelėms grūdų kainoms, jas iš viso reikėtų panaikinti.

Iki 1994 m. rudens Europos Sąjungai priklausančių šalių žemdirbiai privalėjo palikti dirvonuoti 15% viso savo žemės ploto. Praėjusių metų pabaigoje šis reikalavimas buvo sumažintas iki 12% viso žemės ploto. Šiais metais Europos Taryba, pasiduodama kai kurių ES šalių vyriausybių bei ūkininkų unių spaudimui, nusprendė kiek galima sumažinti dirvonuojančios žemės plotus – iki 10%.

Žemės ūkio ekspertai įsitikinę, kad kai kurių valstybių, ypač Prancūzijos, žemdirbiai papsaus savo žemės ūkio ministerijos pareikšti protestą tokiam Europos Tarybos sprendimui. Jų nuomone, šis sprendimas neatitinka rinkos sąlygų – dirvonuojančios žemės plotus reikia dar labiau sumažinti arba ir viso panaikinti šį įstatymą.

Prancūzijos, stambiausios žemės ūkio produktų tiekėjos Europoje, Žemės ūkio ministerija savo pareikšime nepateikė siūlymų, kokias žemės ūkio produktų eksporto kvotas ji siūlo 1996 metams. Prancūzijos ūkininkai tikisi, kad Europos Taryba sumažins privalomus dirvonuojančios žemės plotus iki 7%-8%.

Bendra Europos žemės ūkio politika, patvirtinta 1992 metais, padėjo sumažinti milžinišką grūdų perteklių Europoje. 1993 m. birželio mėnesį Europos grūdų atsargos siekė 30 milijonų tonų, tuo pačiu praėjusių metų laiku jos jau buvo sumažėjusios iki 17 milijonų tonų. Preliminariasis duomenimis, šių metų birželio pabaigoje grūdų atsargos Europoje tik truputį viršijo 6 milijonus tonų.

Bendros Europos žemės ūkio politikos tikslas buvo garantuoti žemės ūkio produkciją bei žemės ūkio pajamas. Sumažėjus grūdų ištekliais, nebeliko pavojaus šių prekių kainoms. Pasikeitus rinkos padėčiai, Europos Taryba nusprendė sumažinti dirvonuoti paliekamas žemės plotus bei subsidijas.

– Izraelis sekmadienį uždarė tris palestiniečių savivaldos būstines rytinėje Jeruzalėje, pasiduodamas augantiems Izraelio nacionalistų protestams, kad palestiniečių savivaldos teritorijose jų karinio pasipriešinimo organizacijos, kaip Hamas, laisvai planuoja įvesti smurto veiksmus.

– Kolumbijoje prieš dvi savaites sukilėliai paėmė Britanijos ambasados pareigūną ir prašo išpirkos. Sukilėliai jau porą metų veda kovą prieš Kolumbijos valdžią ir dažnai suima užsieniečius kaip priemonę lėšoms telkti. Britanijos Užsienio ministerija pareiškė, kad apie išpirkas negali būti kalbų.

Beje, grūdinių kultūrų perteklius Europoje išnyko ne vien dėl subsidijų politikos. Europos Sąjungos šalių grūdų derlių jau keleri metai iš eilės natūraliai mažina pavasario ir vasaros sausros bei stambūs užsienio pirkėjai, pavyzdžiui, Rusija bei Kinija.

Neseniai Europos Taryba uždraudė ES ūkininkams bei prekybininkams eksportuoti kviečius, norėdama garantuoti pakankamas grūdų atsargas Europoje.

Europos Tarybos apskaičiavimais, norint užtikrinti stabilias grūdų kainas Europoje bei išlaikyti dabartinį eksporto lygį, 1996 m. reikia užauginti mažiausiai 182 milijonus tonų grūdų, t.y. milijonais tonų daugiau nei planuojama užauginti šiemet.

Daug kur yra apleistos žemės

Vilnius, rugpjūčio 23 d. (AGEP) – Vilkaviškio rajone beveik 30 žemės savininkų išpėti dėl neprižiūrimų žemės plotų. Daugiausia piktžolėtų plotų yra Vištyčio, Bartinkū, Pajevonio apylinkėse.

Žmonės, atsiėmę nuo pusės iki 26 hektarų žemės, ją apleidė dėl įvairių priežasčių. Vieni neturi lėšų, kiti – technikos ar sveikatos. Pareigūnai žemės savininkų ieško ne tik Vilkaviškyje, bet ir Kaune bei Vilniuje. Bauda už žemės apleidimą gali būti iki 300 litų (75 dol.), tačiau kol kas pasitenkinama išėjimais. Reikalaujama, kad piktžolės būtų bent nupjautos, kad nebrandintų sėklų.

Beje, ieškant apleistų plotų savininkų, paaiškėjo, kad kai kurie žemės plotai apskritai niekam nepriklauso – bendrovės iširo, o žemės niekas neatsiėmė.

Seimo kontrolieriai tiria skundus

Vilnius, rugpjūčio 14 d. (BNS) – Paľangoje pradėjo dirbti Lietuvos Seimo kontrolierių komisija Paľangos miesto savivaldybės ir kitų pareigūnų veiklai tirti.

Komisija sudaryta dėl Paľangos miesto gyventojų skundų ir reiškiama susirūpinimo, kad kurorte jau keleri metai daromi pažeidimai nuomojant ir parduodant žemės sklypus, atstatant nuosavybės teises i išlikusį nekilnojamąjį turta. Paľangoje taip pat esama pažeidimų statant ir rekonstruojant įvairius objektus, taikstomasi su savavališkos statybos mieste faktais, nesaugoma ir netausojama kurortinė pajūrio zona, valstybinis turtas.

– Sarajeve JAV diplomatams vėl pradėdant darbą, ieškant taikos sprendimo karui buvusioje Jugoslavijoje, Bosnijos karinių pajėgų vadas juokėsi iš JAV pasiūlymų. Sekmadienį Sarajevo mieste naujoji JAV delegacija susitiko su Bosnijos prezidentu Alija Izetbegović ir JAV sąjungininkų atstovais.

KALENDORIUS

Rugpjūčio 29 d.: Šv. Jono Krikštytojo nukankinimas; Sabina, Adolfas, Svajonė, Gaudvydė.

Rugpjūčio 30 d.: Feliksas, Adauktas, Gaudencija, Gintė, Augūna.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

NERVINĖS ĮTAMPOS ŽALA

DANIELIUS DEGĖSYS, M.D.

Nervinė įtampa yra kūno reakcija į aplinkoje esančius arba psichologinius jaudiklius — dirginimus. Los Angeles psichologas paskutinio žemės drebėjimo metu savaitės eigoje nuo širdies smūgio mirė dvigubai daugiau žmonių, negu prieš žemės drebėjimą. Taigi nervinė įtampa, išgyventa žemės drebėjimo metu, padidino širdies ligų skaičių. Žmogaus organizmas reaguoja į staigų pavojų, paleisdamas į kraują hormonus, kortizolį ir adrenaliną. Šių hormonų įtakoje širdis pradeda smarkiau plakti, kraujo spaudimas pakyla, cukraus kiekis kraujyje padidėja ir raumenys įsitempia. Didelis ir staigus pakilęs hormonų kiekis kraujyje gali sukelti mirtiną širdies smūgį ypač tiems, kurie turi širdies koronarinių indų susiaurėjimą.

Daugiausia pasitaikantys nervinės įtampos atvejai rišasi su gyvenimo bėgyje pasitaikančiomis kliūtimis, pavyzdžiui šeimose vedvybinio gyvenimo nesklaidumais. Laikui bėgant, visą laiką besikartojančios bėdos gali sukelti psichologines ligas arba fizines problemas, pvz. nugaros skausmus, chronišką nuovargį, nemigą, skrandžio ir žarnų sutrikimus, galvos skausmus ir nusilpnintą imunitetą.

Nervinės įtampos metu susidarę hormonai veikia ne tik širdį ir raumenis, bet ir smegenis. Kai tokia nervinė įtampa dažnai kartojasi ir tampa chroniška, tai smegenų dalis **hypocampus**, kur susikaupęs atminties centras, būna pažeistas. Viena neseniai atlikta studija, sugestijonuoja, kad visą laiką besikartojanti nervinė įtampa pagreitina atminties silpnėjimą senesniems žmonėms. Švedų mokslininkai šešerius metus stebėjo 130 senesnio amžiaus žmonių. Protinis pajėgumas susilpnėjo 6 kartus greičiau tiems asmenims, kurie išgyveno visą laiką besitęsiančią nervinę įtampą, pavyzdžiui, žmonos arba vaiko mirtį. Kai kurios studijos rodo, kad, mažinant nervinę įtampą, sumažėja kai kurie protiniai sutrikimai. Stanfordo universitete 20 senesnio amžiaus žmonės, sergantieji kliniškai depresija, buvo mokomi, kaip sumažinti nervinę įtampą, klausant muzikos, lengvai gimnastikuojant ir išmokstant reaguoti į slėgiančias problemas. Po 9 mėnesių depresijos simptomai sumažėjo per pusę, tuo tarpu kitos grupės ligoniams, kurie tokio gydymo ne gavė, simptomai pablogėjo.

Chroniška nervinė įtampa didina galimybę aukšto kraujo spaudimui išsivystyti, sukelia širdies koronarinių indų spazmus ir didina cholesterolio kiekį kraujyje. Tokie žmonės daugiau serga širdies ir kraujo indų ligomis. Kitoje studijoje švedų tyrinėtojai apklausinėjo 7,000 vyrų. Tie, kurie 12 metų tėkmėje dažnai nervuodavosi, pykdavo ir būdavo prislėgti, turėjo 70 proc. didesnę riziką mirtį nuo širdies smūgio arba insulto, negu tie, kurie nervinės įtampos simptomų neturėjo. Dar kita švedų studija, apimanti vieną milijoną žmonių parodė, kad tie, kurių darbas reikalavo daug nervinės įtampos arba dirbo nemėgstama darba, turėjo 60 proc. didesnę galimybę mirti nuo širdies smūgio.

Visą laiką besitęsianti nervinė įtampa mažina imunitetą, todėl atsparumas infekcinėms ligoms silpnėja. Manoma, kad atsparumas vėžio ligoms irgi

mažėja. Kalifornijos ir švedų mokslininkai, išanalizavę 500 storosios žarnos vėžio ligomis sergančius, nustatė, kad žmonės, kurie turėjo daug problemų darbe arba namuose, turėjo nuo 3 iki 5 kartų didesnę galimybę susirgti storosios žarnos vėžiu.

Kyla klausimas: ar įtampos mažinimas apsaugo žmogų nuo ligų? Mes neturime įrodymų, kad įtampos mažinimas apsaugo žmogų nuo ligų, bet įtampos mažinimas yra labai svarbus veiksnys ligų gydymui. Kalifornijos universitete, Los Angeles, buvo pravaistas tyrimas su 34 melanoma sergančiais ligoniais, kurie 6 savaites buvo mokomi, kaip reikia mažinti nervinę įtampą. Kita 34 ligonių grupė buvo gydoma standartiniais metodais, be mokymo. Penkerių metų tėkmėje iš pirmos grupės mirė 3 ligoniai, tuo tarpu iš antros grupės per penkerius metus mirė 10. Panašūs rezultatai buvo gauti ir gydant krūtų vėžį. Tos moterys, kurios buvo mokomos, kaip kontroliuoti nervinę įtampą, išgyveno dukart ilgiau, negu kitos grupės pacientės. John Hopkins universitete 30-ties metų studija, kurioje dalyvavo 1,000 vyrų, parodė, kad tie vyrai, kurie dažnai nervuodavosi ir pykdavo dėl pasitaikančių nesklaidumų, turėjo 3 kartus didesnę riziką susirgti širdies smūgiu ir 6 kartus didesnę riziką susirgti insultu.

Todėl ir kyla klausimas, kaip atsipalaiduoti nuo nervinės įtampos? Paskutiniu metu vis daugiau akcentuojama, kad reguliari kūno mankšta ir sportas efektyviai gydo emocines problemas. Biocheminiai tyrimai rodo, kad reguliari kūno mankšta didina smegenyse **endorfinų** kiekį, kurie ir sukelia gerą nuotaiką ir mažina nervinę įtampą. Todėl, norint išvengti nervinės įtampos neigiamo veikimo, yra patariama meditacija, joga, aerobinė mankšta ir — sunkesniais atvejais — diskusijos su psichologu.

TIKĖJIMAS PRANCŪZIJOJE

Socialinės apklauskos duomenimis, 61 proc. prancūzų tiki į Dievą, 38 proc. tiki į pomirtinį gyvenimą, 27 proc. — į prisikėlimą.

Europiečių tarpe prancūzai yra religingesni tik už danus ir švedus.

(„Katalikų pasaulis“, Nr. 6)

Atėitinininkų namų gegužinėje maloniai snekučiuojasi Janina Lieponienė, dr. Aldona Juozevičienė ir Veronika Šklėrienė. Nuotr. V. Zadeikiėnės

Naujos bažnyčios Alytuje statytojai, atidarę tarpintuvą, džiaugiasi dovana iš Amerikos — detroitiečių jiems atsiųstais Detroito neseniai uždarytos lietuvių Šv. Petro bažnyčios irengimais. Dešinėje — statomos bažnyčios klebonas kun. Leonas Jakimavičius.

BAŽNYČIA LIETUVOJE IR PASAULYJE

GYVYBEI GINTI — VEIKLOS, ATGAILOS IR MALDOS!

Skriaudos ir žmogžudystės, savivžudybės ir negimusių naikinimas, ir „planuojama tėvystė“ — planuojama bevaiškystė, kai jau turime nulini ar minusinį gyventojų prieauglį Lietuvoje. Ar mes, katalikai, kaip nors aiškiau atsiliepiame ir tai? — klausė mane žmonės prieš kelias savaites Lietuvoje besilankanti. Ar šia grėsme pačiai Tautos gyvybei matantys žmonės bent rimtai svarsto: ką gi daryti?

Iš pačių klausėjų pasigirdo ir atsakymas: reikia ypatingos atgailos ir maldos akcijos! Kai kas, panašiose akcijose dalyvavęs ar jas organizavęs, netgi turi konkrečių pasiūlymų, kaip tai daryti, nors dar negali tiksliai apibrėžti jos tikslų. Manėčiau, neturime skubėti su akcijomis, aiškiai nenustatę jų tikslo ir tinkamai neparėngę. Reikia pirmiau tvirtai žinoti, ko norime konkrečiai pasiekti, kas gali vadovauti, kas prisidėti, kas paremti ir kokių priemonių privalu griebtis. Norėčiau paberti kelias mintis ir visus dėl mūsų bėdų besisilijančius praeiti jas tikslinti bei plesti dar toli iš anksto prieš šaukimą į kokį žygi. Nes jei nebus gerai pasirengta ir išpopuliarinta, tai bet kokia, kad ir įspūdinga, akcija praeis, nesukelusi rimtesnio poveikio visuomenei, o tuoj pat imtis kitos bus dar sunkiau.

Manėčiau, pirmiausia reikia įvardyti bėdas ir įtikinamai nurodyti jų šaknis. Gyvybes negerbimo šaknis: egoizmas, materialistinė pažiūra į žmogų ir dar daug ko. I tokį kalną reikalavimų išsiūreje, galėtume iš viso nuleisti rankas ir vien vaitoti kaip Jeremijas. Bet ne! Ir vad. Jeremijo Raudos li-turgijos baigiamos šaukimu: „Jeruzale, Jeruzale, sugrįžk prie Viešpaties, savojo Dievo!“ Mūsų šaukimas, manėčiau, pirmiausia turėtų demaskuoti tas nežmoniškas melagystes, kurias apsiraižęs slenka per pasaulį ir j mūsų Lietuvą gyvybes naikinant antplūdis, ta, anot popiežiaus Jono Pauliaus II, mirties civilizacija. Greta su doru savųjų švietimu reikia didelės maldos ir atgailos, o kartu ir kalbos su mūsiške, dabar daugiausia pasaulietiška visuomene. Neprabilę jai suprantama ir įtikinama kalba, mes pasirodytume „atsilikę keistuliais“, ir ji liktų abejinga mūsų išėjimams.

Buitinės žmogžudystės paprastai įvyksta tarp suėrovų ir sugyventinių, — dažnai tai esti degradavusios asmenybės. Gaila ir ju. Jomis užsiimti tenka socialinės globos įstaigoms bei labdaros organizacijoms, telaimina jas Dievas! Smukimo profilaktikoje dalyvaujame visi, puoselėdami blaivius papročius. Mafijos žudynių aukos dažnai būna iš tos pačios aplinkos, kaip ir žudikai (arba kas nors šiems labai pavojingas). Teisėsaugai turi tureti pakankamus igaliojimus efektyviai kovoti su nusikaltėlių pasauliu. Ir, žino-

ma, įstatymų leidėjai neturi suteikti galimybių nusikalstamos grupės legalizuotis. Nuo lošimo namų apsigynėme, dabar kai kas norėtų įteisinti prostituciją, o pasaulinė patirtis rodo, kad šioji neišvengiamai atsiranda nusikalstamų grupių rankose. Italija turėjo legalizuotą prostituciją, bet jos įstatymų leidėjai įsitikino iš to esant daugiau blogo negu gero ir jau senokai legalizavimą panaikino.

Pereikime prie subtilesnių, įvairiopa mėginamų veiksnių gyvybei priešišku pateikimų. Kiekvienas pirmiausia pirštu parodys negimusių vaikelio nužudymą. Gal nustebsite, kad kunigas tučiuojau nepradeda šaukti: „Kuo greičiau ir kuo griežčiau uždrausti abortus!“ Rašančiajam aišku, kad nekalto gyvybės sunaikinimas yra didelis nusikaltimas. Taip pat aišku, kad dažniausiai ne pati motina būna kalčiausia ir vis dėlto jai tenka skaudžiausias fizinės ir dvasinės pasekmės, o didesnis kaltininkas — vyras lengvai nusiplauka rankas. Manėčiau, turėtume gyvybę ginti pirmiausia pozityviai, kuo įtikinamiau parodyti visuomenei, jog tai, kas po motinos širdimi užsimezgė, nuo pat pradžios yra tikra žmogiška būtybė kūna ir siela. Tai savaime duos vaisių ir žmonių elgesiui, ir įstatymų leidybai. Amerikos spauda pirmą pranešė, kad daugybė JAV karo gydytojų griežtai atsisako daryti abortus kaip tik todėl, kad nori tarnauti gyvybei nuo pat jos užsimezgimo.

Turime centrų krikščioniškų šeimos planų tinklą, stiprinti jų veiklą, kad ypač jaunos šeimos galėtų pasirėngti sąmoningai imtis atsakomybės už šventus gyvybės perdavimo slėpinius. Šeimoje ir mokykloje auklėtojų uždavinys — ne diegti „saugaus sekso“ techniką, o padėti jaunimui garbingai žiūrėti į meilę ir intymumą, išsiugdyti tvirtą charakterį. Turime pasiekti, kad ištvirkimo kaip ir žiaurumo skleidėjus lydėtų visuomenės paniekta, tada tikriausiai galės veikti įstatyminis pornografijos ir smurto draudimas. Suprantu, kad šios mintys daug kam skamba utopiškai, bet jei nesieksime, to, kas privaloma, nors atrodo neįmanoma, nepasiekime nė to, kas įmanoma. Čia būtina ieškoti visų tikybių sutarimo, visų neabejingų tautos gyvybei žmonių bendradarbiavimo.

Tokio plataus spektro bendradarbiavimo reikia ir tam, kad visuomenė pamatytų seniai išryškėjusią naują plataus masto ir labai klatingą grėsmę Tautos gyvybei — vad. „šeimos planavimą“ pagal IPPF — Tarptautinės „planuojamos tėvystės“ federacijos programą. Ši programa išrasta ir pirmiausia taikoma siekiant sulaukyti negrų ir kitų „netikrų amerikiečių“ daugėjimą JAV, pasiekiant nulini žmonių prieauglį. Lietuvoje jau yra nulinis gyventojų prieauglis. Tolesnis šeimų gausumo mažėjimas — tiesus kelias į Tautos mirtį. Nuo kalno paristas akmuo nesustoja! Taip pat turime demaskuoti neatsakingą „AIDS profilaktiką“ vien techninėmis priemonėmis, kartu propaguojant visokių rūšių ištvirkavimą. ŽIV viruso atradėjai, prancūzų profesorius Luc Montagnier neseniai Romoje, pristatydams savo autobiografinę knygą, priminė mokslo pasauliui tai, ką seniai žino sąmoningi krikščionys: tikra apsauga nuo AIDS — tik doras gyvenimas bei sutuoktinių ištikimybė.

Kad būtume iki galo nuoseklūs, neturime nutylėti dar vienos, tuo tarpu Lietuvoje tolimai atrodančios grėsmės mūsų ir kitų gyvybei. Tai „etniskai švarių regionų“ idėja. Bosnija ir Ruanda — gyvi pavyzdžiai, ką ji nusikaltėlių pasauliu. Ir, žino-

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas preneratas nesiuojami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokesti, pažymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$95.00	\$65.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$110.00	\$60.00	\$40.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant į Lietuvą (Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00		
Užsakant į užsienį oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausias redaktorė Danutė Bindokienė

Administratorių Danus Stončelis

Moderatorių kun. Viktoras Rimšelis, MIC

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos priklauso nuo dydžio, gaus prašymą ką nors skelbti.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.
• Redakcija straipsnius taisto savo nuostata. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

mės esą taikinga tauta, kitų šimtus kartų skriaudžiama, ir turime budėti, kad, pavyzdžiui, Vilnijos „autonomininkams“ nepavyktų šio seno lietuvių gyvenamo krašto „išvalyti nuo lietuvių“. Kita vertus, ir mes savo ruožtu negalime puoselėti svajonių apie „Lietuvą vien lietuviams“. Tai būtų nusikalstamas anachronizmas.

Neužmirština, kad kiekvieno ginklo ašmenys gali atsukti į tą, kuris tikėjosi juo nugalėti.

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
168 E. Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. — (1-312) 337-1285

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern-unto už diplomą, lietuviams sutarkys danis už prienamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. **Sustarimul** (kalbėti angliškai) tel. 708-422-8260

DR. A. B. GLEVECKAS
GDYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd. 3 v. p.p. - 7 v. v. antrd. 12:30-3 v.p.p. trečd. uždaryta, ketvd. 1-3 v.p.p. penkt. ir šešt. 9 v. r. - 12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-9999 arba (312) 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR IŠSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708) 652-4159
DR. P. KISIELIUS
GDYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v. v.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS
Gydymas bei chirurgija
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2609
Valandos pagal susitarimą
Vakaris ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDIAUS LIGOS
7722 S. Kedzie, Chicago 60652
Tel. 312-434-2123
Pirmd. 2 v. p.p. - 7 v. v., antrd. 9 v. r. - 12, ketvd. 12 - 4 v. p.p., penkd. 12 - 6 v. v.

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

Taikydami tas pačias moralines taisykles visų taupykliams, kvieskime visu tautybių Lietuvos žmones į bendrą žygi už jų ir mūsų gyvybę, kaip kitados už savo ir jų laisvę.

Kun. Vaclovas Aliulis, MIC

SUNG L. CHOU, M.D.

Vidaus ligos, akupunktūra
HOLY CROSS
PROFESSIONAL PAVILION
3 fl. South, East Suites
Lithuanian Plaza Ct.
at California Ave.
Chicago, IL 60629
(312)-471-8142
Kalbame lietuviškai

HOLY CROSS FAMILY
MEDICAL CENTER
749 W. 31st St.
Chicago, IL 60616,
(312)-225-0695

Cardiac Diagnosis, Ltd.
6132 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 312-436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
1185 Dundas Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 myliai į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS
CHIRURGIJA IR GDYMAS
6132 S. Kedzie
Val. antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Vizitai apmokami Medicare
Kabineto tel. (312) 776-2880
Namų 708-448-5545
Priklauso Holy Cross ir Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydymas.
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (Prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 595-7755
ARAS ŽLOBIS, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center.
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

ANTINACINĖ REZISTENCIJA ANT SVARSTYKLIŲ LIETUVOJE

PILYPAS NARUTIS

Istoriko Arūno Bubnio knyga, pasirašyta spaudai 1991.11.19 ir išspausdinta 5,000 tiražu Lietuvoje, greitai buvo išpirkta, sunku ją Amerikoje gauti. Dabar su ja susipažinau. Autorius jaunas, nebuvo susijęs su to meto įvykiais, pristato ir dokumentuoja medžiagą labai įžvalgiai, remdamasis pogrindžio spauda, liudininkais ir rastais gestapo dokumentais. O to meto įvykiai aktualūs ir dabar verti peržvelgti, atskleidžiant ir tos naujos knygos vertę, ir to meto kovos svarbą.

„Prasidėjęs Vokietijos Tarybų Sąjungos karas ir lietuvių tautos 1941 m. birželio sukilimas prieš bolševikų okupaciją neatnešė Lietuvai laisvės ir valstybinės nepriklausomybės... Netrukus civilfervaltungas privertė išsiklaityti Lietuvos Laikinają vyriausybę (1941 m. rugpjūčio 5 d.), o 1941 m. rugsėjo 22 d. uždraudė sukilimo prieš bolševikus organizatorių — Lietuvių Aktyvistų Frontą (LAF)“ — taip pradeda savo knygą „Lietuvių antinacinė rezistencija 1941-1944 m.“ Arūnas Bubnys.

„Jau 1946 metais Bronius Kviklys parašė knygelę: „Lietuvių kova su naciais. 1941-1944 m.“ kuri išleido Minties leidykla Memingene, Vokietijoje. Br. Kviklys, pats pergyvenęs kovą su naciais, perdavė tos kovos santrauką, parodydamas ne tik kaip visa tauta, bet ir visa administracija buvo išjungusi į kovą su naciais.

Lietuviškoji administracija, sukilimo sukurtą, buvo stam-

bioti kiltis nacių kolonizacijai. (Kaip žinome, LAFo pirmasis įsakymas per sukilimą buvo: „Visi nepriklausomos Lietuvos valdininkai grįžta į savo darbus“ P.N. „Be šūvio“, p. 347). Br. Kviklys išryškina, kaip naciai, neat-sisakydami kolonizuoti Lietuvą, skubėjo keisti valdininkus, (pavyzdžiui, tuoj pakeitė Kauno burmistrą Palčiauską Cremeriu) ir tuoj „valdžią Lietuvoje perėmė Generalinis komisaras Lietuvių su dideliu savo valdininkų kadru“ (p. 8), ir Br. Kviklys tvirtina, kad tuoj prasidėjo visų lietuvių kova: „Lietuvių kova prieš vokišką krašto kolonizaciją“ (p. 9) ir „kova prieš nacių norus įjungti lietuvius ekonomiškai jų karo mašinon“ (p. 12) ir „kaip vokiečiai negalėjo surasti lietuvių tautoje išdavikų, matyti jau iš to, kad net keletą tarėjų... jie patys suėmė ir išvežė Vokietijon, į KZ“... (p. 8), o su antinaciniu pogrindžiu ėjo kartu ir „Lietuvių policija kovojė prieš nacių“ ir, pavyzdžiui, Vilniaus krašte „atvykus SS ekspedicijai į jai paskirtą vietą, tuoj būdavo išjungiami telefonai. Lietuvių policija, visą laiką laikoma nepatikima, suimama ir nuginkluota išlaikoma visą „operacijos“ laiką“ (p. 43). Br. Kviklys atskleidžia, koku būdu pats Gestapo ėmė kovoti prieš pogrindį: ėmė spausdinti ir platinti „slaptąją“ lietuvišką spaudą. Br. Kviklys duoda foto-kopiją: Tikrasis „Laisvės kovotojas“, ir „Gestapo sufabrikuotas“ (p. 37).

Br. Kviklys pristato žydų naikinimą Lietuvoje ir kad „Lietuvių visuomenė energingai protestavo prieš nacių vykdomą Lietuvos žydų likvidavimą“ (p. 17), kentėjo lietuviai, kurie norėjo žydams padėti. Duoda ištraukas iš pogrindžio spaudos, leidžia kalbėti patiems žydams, pabrėždamas: „Žydų išstudymas — nacių niekšybė“ (p. 16). Br. Kviklys pateikia: „Vokiečių padaryti nuostoliai Lietuvai siekia 17 milijardų rublių“ (kada oficialus kursas buvo \$1.0 = 0.6 rublio, P.N.).

Kitokio pobūdžio yra Arūno Bubnio knyga. Autorius labai išryškina ir atidengia organizuotą slaptąjį antinacinį pogrindį Lietuvoje. Šiandien Amerikos televizijoje matome, kaip Amerika, gindama nuo japonų užpuolimo, apsigynė nusedama atomines bombas ant Herošimo ir Nagasaki, o okupuotoji Lietuva apsigynimui pasirinko rezistenciją.

Kodėl buvo pasirinktas pogrindis pasipriešinti nacių okupacijai, A. Bubnys aiškina taip: „Kai civilfervaltungas uždraudė Lietuvių Aktyvistų Frontą (1941 m. rugsėjo 22 d.) Lietuvoje faktiškai nebeliko jokių organizacijų, galinčių ginti tautos interesus ir priešintis okupantų politikai“ (p. 19). A. Bubnys dokumentuoja, kaip tauta ryžosi pereiti į pogrindį ir priešintis, kaip grupavosi ir koks buvo persitvarkymas į naują slaptą pogrindį — lietuvių antinacinę rezistenciją.

Lietuva jokios užsienio atramos ar patarimo negavo. Nušalinimas LL Vyriausybės, uždarymas Lietuvių Aktyvistų Fronto, buvo vienintelė ir labai aiški tik lietuvių tautai tuo metu nacinės Vokietijos tikslų rodyklė ir būtinybė eiti į pogrindį. Nors Amerikos ambasada Berlyne dar flirtavo su Hitleriu, bet lietuvių tautai, patyrusiai jau

bolševikinę okupaciją, buvo aiškūs naujojo okupanto-nacių tikslai.

Arūnas Bubnys išryškina, kaip pagal naujos okupacijos pobūdį, tauta sukūrė pasipriešinimą. Su LL Vyriausybės nušalinimu ir LAFo uždarymu prasidėjo Lietuvoje visų lietuvių organizuojama antinacinė rezistencija, pareikalavusi naujų aukų. (Labai nevykusiai antinacinę rezistenciją pradeda „Laisvės kovų archyvas“ Nr. 11, LAFo organizacijai priskirdami j LAFui nepriklausančias proklamacijas, pvz. dok. Nr. 1,3,5...LAF vadovybės, kurios asmenų yra dar gyvų, net neatsiklausdami.)

Perskaičius A. Bubnio knygą, man peršasi net toks tvirtinimas: jei Lietuvių Aktyvistų Frontas 1940/41 m. nebūtų susiorganizavęs, jei 1941 m. sukilimas nebūtų buvęs, arba jei sukilimas nebūtų pasisekęs, tai po įžygiavusios vokiečių — nacių kariuomenės visi įvykiai būtų Lietuvoje klostęsi labai palankiai naciams ir žiauriu tautai nacių apgaulės keliu: Lietuvoje naciai būtų suorganizavę SS batalionus, kaip jiems pasisekė kituose okupuotuose kraštuose suorganizuoti, kažin ar Lietuva šiandien užaugtusi nepriklausomybe...

A. Bubnys, mažiau negu Br. Kviklys savo knygoje, liečia viešąją visuomenės apimtį, daugiau nusileidžia į pogrindį. Žinoma, mini ir administraciją, kad: „Nelegalios spaudos platinimas vyko organizuotai, pasi-naudojant pašto, policijos pareigūnų, neatsakomųjų saugumo darbuotojų paslaugomis.“ (p.26).

Aišku, kad antinacinės rezistencijos smegenys turėjo būti ir buvo pogrindyje. A. Bubnys gana vykusiai pristato tikslų vaizdą, kaip slaptoji organizacija renkasi sau kovos kelią prieš nacių okupantą, apspresdama patikimiausius kelius, kaip jungiasi patys patikimiausi Lietuvos žmonės viens su kitu ir visi skelbia šūkį: — „vienybės keliu“. Bet vienybė negali būti akla, o pogrindyje reikia daug atsargumo vienybėje įgyvendinti, reikia ir tam tikrų žmonių — vadų, kurie yra patyrę ir vienas kitą pasitiki. Antibolševikinis 1940/41 m. pogrindis jau buvo davęs daug patyrimo.

Atsimenu, po LAFo uždarymo svarstėme su J. Brazaičiu ir kitais, ar pogrindyje atgaivinti nacių uždarytą Lietuvių Aktyvistų Frontą. Buvo padaryta išvada, kad nepraktiška, netiksli ir nesaugu. Slaptieji prieš sukilimą LAFo vadai buvo jau išaiškėję. LAFo igaliojtinis Jrapuolenis Leonas buvo Gestapo areštuotas ir jo pavduotojas Narutis Pilypas, nors areštuotas paleistas, uždėtas jam naminis areštas, o ir K. Škirpai Vokietijoje uždėtas naminis areštas.

Lietuvoje LAFo apskričių štabai ir jų viršininkai buvo žinomi, tad LAFo apimtimi kuriamas slaptasis pogrindis būtų buvęs aiškūs karnis Gestapui. Sutarėme, kad LAF vardą, kaip vieningos koalicijos vardą, susijusi su LL vyriausybe, reikia palikti garbingai ateičiai. O gal dar prireiks? Pasikeitusios sąlygos su naujuoju okupantu reikalavo naujo pobūdžio kovos ir tauta pasirinko naują, modernų, kitokį slaptą pogrindį, kuriam labai tiko vardas — rezistencija.

Išdidžiai A. Bubnys pristato ne tik platesnias pogrindžio organizacijas — kaip Lietuvių frontą (LF), Lietuvos Laisvės kovotojų sąjungą (LLKS), bet ir Lietuvių vienybės sąjūdį (LVS), Lietuvos Laisvės armiją (LLA), „Kęstu“ (LF-o karinį padalinį), Lietuvos Laisvės gynybų sąjungą (LLGS), be to, antinaciniame pogrindyje savo veiklą atgaivino buvusios Lietuvos Respublikos politinės partijos“ (p.7). Naujame pogrindyje naujai sukurti patikimam, naujų žmonių rateliai ir grupelės, dygo kap grybai po lietaus ir laike poros metų slaptai apsigynę prieš naująjį okupantą visa tauta. Knygoje aiškiai išryškinta, kaip pradžioje atsargiai, kuriant bendrąjį apjungiantį centrą — Tautos Tarybą (TT) ir Vyriausiąją Lietuvių Komitetą (VLK), o vėliau susidarė bendras visi Lietuvai — Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo komitetas (VLIK), ir rezistencija buvo įtraukta visa Lietuva. Prabilo ir pogrindžio radijas.

A. Bubnys įdomiai aprašo, kaip VLIKo apimtyje prasidėjo slaptosios pogrindžio radijo transliacijos, kurios palaikė radijo ryšius su Švedija ir slaptosios transliacijos buvo klausomos visoje Baltijos teritorijoje. Gestapo nervinasi, net išjunginėjo elektros, norėdami transliacijas sutrukdyti, nes: „1944 m. vasario 27 d. gestapo agentas VM 533“ pranešė, jog kažkoks Stačiokas jam sake, esą 40 m banga 10 val. ryto dirba slaptas lietuvių radijo siųstuvas“ (p. 53). Ir tas radijas veikė iki karo su naciais pabaigos. Nors kai kurie radijistai buvo Gestapo pagauti, bet radijo transliacijos veikė, teikė žinias Lietuvai ir pasauliui.

Čia man tenka papildyti, kad nacių pogrindžio radijas buvo tęsėnis: tas pat LAF Aleksoto radijo siųstuvas, kuris pradėjo veikti LAF sukilime 1941 m. birželio 22 d. Kaune, vokiečių-sovietų karui prasidėjus, po to tuoj buvo užsleptas. Grupė pasipildžiusi, persigrupavusi ir siųstuvas patobulintas veikė toliau antinaciniame pogrindyje, pradžioje „Žalgirio“, vėliau „Laisvosios Lietuvos radijas“ vardu. VLIKo dispozicijoje (žiūr. „Tautos sukilimas 1941, pirmoji dalis, Be šūvio“, p. 300). Ta pati grupė, kuri veikė per sukilimą,

Danutė Bindokienė

Ekologinės nelaimės Rusijoje

Ekologinės nelaimės mūsų planetoje jau nėra retas reiškinys. Dažnai jos siejamos su naftos išsilyjeimu, užteršiant vandenį ir sausumą. Kartais, kaip buvo 1990 m. Persų įlankos karo metu, dideli kiekiai naftos paliejami ar net uždegami tyčiomis, bet paprastai nelaimės atsitinka per neapsižiūrėjimą, apsilėidimą bei katastrofą.

Vienas didžiausių vandens ir pakrančių užteršimų įvyko 1989 m. prie Alaskos krantų, kai tanklaivis „Exxon Valdez“ suskilo ir prakiuro. Tuo metu įvairios JAV gamtos saugos organizacijos kelė nemažą triukšmą, tačiau jos nedaug pasireiškė, kai pernai spalio mėnesį tolimoje Rusijos šiaurėje iš pratrūkusiu naftos vamzdžiu išteko bent aštuonis kartus daugiau naftos, negu iš minėtojo tanklaivio. Gal tiksliau būtų sakyti, kad spalio mėnesį žinios apie šią taršą pagaliau pasiekė pasaulį, nes Kominet bendrovės vamzdžiai jau kelis mėnesius prieš tai buvo kiau ir nafta sunkėsi į žemę. Užteršta apie 170 akrų tundros, miškų, durpynų. Rusijos vyriausybė prižadėjo taršą išvalyti iki šm. gegužės mėnesio, už tą darbą sumokant apie 45 mln. dolerių. Kominet bendrovė pasamdė JAV Alaskos firmą Hartec, kurios specialybe yra dirbti Arktikos klimato sąlygomis, o Pasaulio bankas paskolino pinigų, reikalingų darbų išlaidoms padengti, tačiau Arktikos žiema sutrukdė valymą ir reikėjo palaukti pavasario.

Kadangi užterštose vietovėse vasara labai trumpa, net dirbant be sustojimo, nedaug pasivaryta pirmyn. Nafta įsi-siurbė į durpingą žemę, užterše beržynus, tundrą, upelius. Darbininkai pristatė užtvankų, į kurias sutelkti didžiuliai naftos „ežerai“, stengiantis, kad tarša nepatektų į didesnius vandenis, ypač Kolva upę. Darbas tik lusia baigtas, nes ant kulnų lipa kita žiema. Neatsakytas ir klausimas: ką daryti su užtvankose esančia nafta, kuri susimaišiusi su smėliu, augalų dalimis ir kitais taršalais. Tačiau amerikiečiai, kurie visą vasarą dirbo su Kominet žmoniėmis, o taip pat Rusijos vyriausybės patarėjais, reikią pasitenkinimą, kad Rusija apskritai žengusi pirmuosius žingsnius ekologinės atsakomybės keliu, parodydama rimtą rūpestį savo

teritorijos tarša ir dėdama daug pastangų bei pašalinti.

Nėra abejonės, kad Rusija išgyvena daug didesnių rūpesčių savo krašto viduje ir ekologines problemas nėra būtiniausių pirmenybių sąraše. Jau plačiai žinoma Rusijos pramonės (ypač ginklų) padaryta žala aplinkai ir žmonėms. Kadangi Sovietų Sąjungoje žmogus buvo nuvertintas, o pavojingiausius darbus kasyklose bei pramonėje turėjo atlikti vergai, suvežti iš visos sovietijos, žinios apie pavojingas darbo sąlygas ir gamtos taršą neprasiskverbėdavo į laisvąjį pasaulį. Net ir dabar palyginti mažai girdime apie ekologines problemas, ypač Sibire.

Padėtis nedaug pasikeitė ir šiuo metu, nes Rusija ekonomiškai nepajėgi pertvarkyti savo pramonę, kad būtų laikomasi bent minimalių gamtos saugos nuostatų. Sekmadienio (rugpj. 27 d.) „Chicago Tribune“ rašo apie vieną tokį taršos atvejį Uralo kalnyne mieste, pavadiname Asbestos vardu. Kadangi JAV jau seniai stengiamasi asbestą pašalinti iš visu pastatų, nes ši medžiaga (ankščiau plačiai vartota izoliacijai) sukelti plaučių vėžį ir kitas negales, su pasibaisėjimu rašoma, kad šio miesto pagrindini verslas yra asbesto pramonė, kurioje dirba apie 20,000 žmonių. Miesto gyventojų, o taip pat darbininkų sveikatos apsauga niekas nesirūpina, iskaitant ir pačius žmones. Pasak rusų sveikatingumo įstaigų, vakariečiai „per daug išsiteršę žiūrėti į asbesto pavojus sveikatai“. Jokie tyrimai (turbūt rusų atlikti?) nepatvirtina, kad asbestas yra tikrai kenksmingas. Daug mažiau į galimus pavojus dėmesio kreipia Asbestos gyventojai: „Anksčiau ar vėliau vis tiek visi mirsime“ — tai jų filosofiskas atsakymas.

Komunistinio „rojaus“ palikimas yra stipriai užteršta gamta ir vis didėjantis mirtingumas, bet kol kas iš to akli-gatvio Rusija nemato išeities. Jeigu pramonė, kuri ir dabar vis išsilaiko, bus dar paspausta, reikalaujant sustabdyti aplinkos taršą, šiais sunkiais laikais daug fabriku turėtų uždaryti, padidinant ir taip gausių darbų skaičių, stumiant kraštą į dar gilesnę depresiją.

veikė toliau ir transliavo toliau net po kai kurių VLIKo narių areštavimo. (Bus daugiau)

• 1918 m. lapkričio 11 d. pasirašyti I pasaulinio karo uzbairgimo dokumentai.

„Slaptasis“ Gestapo leistas, „Laisvės kovotojas (dešinėje)“, norint išprovokuoti kovojusius prieš nacių kėslus Lietuvoje; kairėje tikrasis, pogrindyje leistas, „Laisvės kovotojas“ vokiečių okupacijos metais.

Iš Br. Kviklio knygos „Lietuvių kova su naciais“

GELBSTINT NEIKAINUOJAMĄ TAUTOS TURTĄ

VIOLETA RUTKAUSKIENĖ

3

Tokie „patriotai“ siautėjo visoje Lietuvoje: kaime, mieste; mokyklose, universitetuose, valstybinėse įstaigose, fabrikuose. Ar kas susikaučiavo ir įvertintą tai moralinę bei materialinę žalą, padarytą pokario metais Lietuvos žmonėms ir kultūrai. Deja, iki šiol tie žmonės ir jų „veikla“ deramai neįvertinta, dar daugiau, dabartinė valdžia juos sulygina su tremtiniais, partizanais, o jų niekšiškus darbus teisiškai kiekviena pasitaikusia proga.

Pokario metų naikinimo banga M. K. Čiurlionio dailės muziejų, laimė, palietė nežymiai. Nors, suspro-gus elektros pastochiai, muziejus liko be langu, tačiau eksponatai išliko savo vietose ir nuo įvairaus plauko gro-bikų pasisekė sėkmingai apsaugoti. Netrukus buvo atleistas šio muziejaus įkūrėjas, direktorius P. Galau-nė. Naujai atėję direktoriai neužsibūdavo, nes negalėjo įveikti šiame muziejuje įsivyravusios atmosferos ir tradicijų. Naktimis, kai muziejus sodelyje buvo kapojami kryžiai, muziejininkai vėl paslapčia juos gelbėjo ir tempė į muziejų slepti. 1940-1941 m. perduotos vertybės pradžioje buvo kiek primirštos, o 5-to dešimtmečio paba-

igoje visi naujai į muziejų patekę daiktai įsakyti suin-ventorinti. Naujai įgytų vertybių buvo tiek daug, kad muziejininkai jas inventorino net trimis pamainomis. Taip nepriklausomos Lietuvos muziejinės ir istorinės vertybės galutinai įsitvirtino muziejuje bei pripildė senesnius rinkinius ar suformavo visiškai naujas vertingas kolekcijas. Tiesa, baigus naujų eksponatų surašymą, buvo nurodyta juos sudėti į dėžes ir užkalti. Taip nepriklausomos Lietuvos valstybingumo liudytojais ilgiems dešimtmečiams buvo paslėpti po spec. fondo užraktu.

Per trumpą laikotarpį pasikeitė net keli administra-cijos vadovai, o atėjus į muziejų direktoriauti dailininkui P. Stauskui, P. Galau-nės tradicijų tęsėjai ir mokiniui, pokario metais vyravusi įtampa visai atslūgo. Muziejus tuo laiku ne tik saugojo jam patikėtas vertybes, bet, kiek galėdamas, padėdavo saugumo persekiojamiems žmonėms. Muziejuje buvo slepiami kunigai, vienuolės, inteligentai. Ne vienas iš Sibiro sugrįžęs tremtinys čia gavo darbą kiemsargiu, valytoju, budėtoju. Dalis jų, neturėdami jam prisiglausti, galėdavo muziejuje ir pa-gyventi. O neretai, muziejiaus darbuotojų pastangomis, tokius tremtinus pavykdavo ir priregistruoti. Taip čia pagalbos sulaukdavo ne vienas nepriklausomos Lietu-vos veikėjas ar tiesiog paprastas tremtinys, sugrįžęs po didelių išmėginimų ir kančių į savo tėvynę. Po tremties į muziejų užeidavo ir nepriklausomos Lietuvos preziden-to kanceliarijos vedėjas ir ordinų kancleris P. Bielskus, kiti tarpukario Lietuvos veikėjai.

Galutinai įtvirtinę socializmo pergalę Lietuvoje,

sovietiniai okupantai ir jiems talkininkavusieji vietiniai kolaborantai vėl kuriam laikui primiršo dėžėse užslep-tas vertybes, nors įvairaus plauko ir įsitikinimų revizoriai, partiniai tikrintojai muziejų vizitavdavo iki pat Atgimimo. Dažno tikrintojų akis sudėdavo ties spec. fon-do dėžėmis. Teiraudavosi, kas jose sudėta. Per daugelį metų muziejininkai buvo įgavę reikiamos patirties apsi-gynimui nuo tokių tikrintojų. Jiems geriausiai tikdavo paa-iškinimas, jog dėžėse sudėti neturintys didelės ver-tės pagalbinio fondo eksponatai. Būta rekomendacijų tokius menkaverčius eksponatus nurašyti. Muzieji-ninkai tvirtai laikėsi savo: nežinia, o gal, kada nors pri-reiks, nurašyti visada suspėsimė. Isitikinę, kad į dėžes sudėtas „nevertingas pagalbinis muziejaus turtas“, tary-bų valdžios saugumui grėsmės nekelią, ramesnė širdimi tęsdavo pradėtą muziejaus vizitaciją.

Ramu Lietuvoje buvo vėlesniojo sovietmečio laiku. Jau kelios kartos po karo užaugo, nepažindamos tikrosios savo tautos istorijos, tikrojo savo tautos palikimo. Pokario kartų tėvynė — TSRS. Istorijos vadovėliai vos keliais sakiniais užsimindavo apie Lietuvos valstybę senovėje, o apie nepriklausomą Lietuvą 1918-1940 m. terašydavo tik iš blogiosios pusės. Tikroji Lietuvos istorija buvo slepiama, nutyliama, išskraipoma netikrais faktais, skaičiais, datomis, išgalvotais veikėjais. Todėl nenuo-staibi, kad ilgus pokario dešimtmečius niekas nesido-mėjo, nerašė straipsnių, diplominių ar mokslinių darbų apie tikrąjį nepriklausomos Lietuvos kultūros ir istorijos palikimą. Taip atrodė oficialus valstybinis tarybų

Lietuvos veidas. Tačiau jie neatspindėjo tikrojo lietuvių tautos gyvenimo. Per visą okupacijos laikotarpį sveikoji, nepalaužtoji, nesuviliotoji tautos dalis visais įmanomais būdais priešinosi pavergėjams. Buvo aktyvi ginkluota kova, bet buvo ir tyvus nematomas, kaip kad muziejuje, pasipriešinimas ar nepaklusnumas primestajai san-tvarkai.

Šalia tarybinių universitetų, institutų, mokyklų, vedusių nutautinimo politiką, visoje Lietuvoje veikė niekur neregistruoti, plika akim nematomi, universi-tetai ir mokyklos, tokios, kaip P. Rimšos skulptūroje, „Lietuvos mokykla“. Tų mokyklų mokytojai — mūsų seneliai, tėvai, senosios kartos inteligentai, visi papras-tai ir dori Lietuvos žmonės, pažinę tikrąsias vertybes, gyvenę viltimi ir tikėjimu atkurti laisvą, nepriklausomą Lietuvos valstybę. Tai jie mokė tikrosios tautos i-to-rijos, tikrųjų vertybių pažinimo, pagaliau atkaklumo ir tvirtybės išlikti lietuviu.

Aštunto dešimtmečio pabaigoje, tvarkant fondus, didelė dalis vertingų nepriklausomos Lietuvos relikvi-ų išdežiavo perkelta į spintas, kurių duris nors ir slap-ta, bet visgi lengviau, muziejininkai atverdavo vienam kitam garbingam svečiui, istorijos tyrinėtojui, ar tiesiog gerai pažįstamam muziejaus lankytojui. Tačiau plačiai prabilti apie muziejuje saugomas nepriklausomos Lietuvos vertybes muziejus tegalėjo tik nuo 1987-ju metų, prasidėjus Atgimimui.

(Bus daugiau)

ISTORIKUI TĖVUI PAULIUI RABIKAUSKUI, SJ, — 75-RI

Paulius Rabikauskas, SJ, — kun. dr. hist. eccl., prof. in Pont. Universitatis Gregoriana, vienas žymiausių specialistų Diplomatica Pontificiae srityse.

Gimė 1920.VIII.16 Gudžiūnuose, Kėdainių apskrityje (taigi Česlovo Milošo žemietis). 1933-1938 m. mokėsi Kauno jėzuitų gimnazijoje. 1938 m. įstojo į Jėzaus Draugijos Lietuvos provincijos noviciatą Pagryžuvyje. 1940-1942 m. mokėsi Kauno Kunigų seminarijos licejinio kursuose, 1942-1944 m. klausė Pagryžuvyje jėzuitams klerikams dėstyta filosofijos kursą (čia jo mokytojai, šalia lietuvių jėzuitų, buvo ir Pagryžuvyje priglausti iš Vilniaus vokiečių ištremti lenkų jėzuitai). Nuo 1944 m. rudens studijavo Vokietijos jėzuitų mokslo istaigose filosofiją — Pullach kolegijoje (prie Miunchen, o teologiją — Buren, Westfalia) kolegijoje, kurią baigė 1949. Kunigiu išventintas 1948.VII.25. Pirmoji kunigiško darbo vieta (1949-1950) Belgijoje Wepione prie Namuro lietuvių tremtinių sielovadoje. 1950-1919 m. Buren jėzuitų gimnazijoje dėstė prancūzų kalbą. 1951-1953 m. studijavo Bažnyčios istoriją Romoje Grigaliaus universitete, kur gavo Bažnyčios istorijos licenciatą laipsnį. Po to gilino ias pagalbinių istorijos mokslų srityje Miunchen universitete ir Pariziaus Ecole Nationale des Chartes. 1955 m. Romos Popiežiškame universitete apgynė daktaro disertaciją ir nuo tu metų rudens dėsto paleografiją ir popiežių diplomatiką Popiežiškame Grigaliaus universitete. Nuo 1959 m. ekstraordinarinis profesorius, nuo 1961 m. ordinarinis profesorius. Trejus metus (1975-1978 m.) buvo šie universiteto vicerektoriumi ir devynerius metus (1970-1973 ir 1985-1991 m.) Bažnyčios istorijos fakulteto dekanas. XIII tarptautinio istorikų kongreso metu Maskvoje (1970 m.) išrinktas Commission Internationale de la Diplomatique nariu. Nuo 1975 m. redaguoja tarptautinį mokslinį žurnalą „Archivum Historiae Pontificiae“.

1961 m. Lietuvių Katalikų Mokslo akademija (LKMA) suteikė jam tikrojo nario vardą. 1991 m. Popiežiškoji Teologijos akademija Krokovoje, įvertindama P. Rabikausko darbą, suteikė Bažnyčios istorijos garbės doktoratą. 1994 m. Vilniaus universitetas už darbų Lietuvos istorijos (ypač senojo Vilniaus universiteto istorijos) srityje suteikė jam garbės doktoratą. Popiežius Jonas Paulius II 1992 m. jį paskyrė šventiesiems skelbti kongregacijos konsultoriumi.

P. Rabikausko daktaro disertacija „Die romische Kuriale in der papstlichen Kanzlei“ išspausdinta leidinyje „Miscellanea Historiae pontificiae“, XX vol. 1958 m.

Grigaliaus universitetas Romoje išspausdino jo skaitomą paskaitų studentams kursą „Diplomatica Pontificia“. Tarp kitų išspausdintų P. Rabikausko darbų: Papstname und Ordnungszahl // romische Quartalschrift t. 6, 51 vol. 1956; Scriptumzeile // Saggi storiche informo al papato, 1959; La parte sostenuta dalla cancelleria nelle concessioni papali delle grazie // Collection de eole française de Rome, 138 vol. 1990; La chiesa in Lituania al tempo di San Carlo Borromeo // Studia Borromaea, n.5 1991. Be to, P. Rabikausko straipsnių Visuotinės Bažnyčios istorijos klausimais rasime enciklopedijose, Lexikon fur Theologie und Kir-

chie; Bibliotheca Sanctorum.

Lietuvos istorijos tyrinėjimų srityje P. Rabikauskas nuveikė taip pat nemažai. Nuo 1955 m., gyvendamas Romoje, aktyviai įsijungė į prof. Zenono Ivinskio čia įsteigtą LKMA Istorijos sekciją, nuo 1965 m. — jos pirmininkas. Šios sekcijos seminarams P. Rabikauskas pateikė studijas: Pasaules jėzuitų kolegija; Jėzuitas Petras Skarga; Iš jėzuitų teatro Lietuvoje istorijos; Stanislovas Varševickis Vilniuje. Remdamasis Romos archyvuose surinktais duomenimis paruošė daug straipsnių Lietuvių Enciklopedijai (36 tomai išleisti Bostone 1953-1969 m.). LKMA Metraščių III-IV tomuose (Roma 1967-1985 m.) paskelbė plačią archyvinę medžiagą apibendrinančią studiją „Medžiaga senojo Vilniaus universiteto istorijai“. LKMA Suvažiavimo darbų tomuose šia tema išspausdinti straipsniai: Mokslinė pažanga Vilniaus akademijoje, VII t. 1972; Lietuviškumo apraiškos Vilniaus Akademijoje, XI t. 1987 m. Vilniaus universiteto 400 metų sukakčiai paruošė studiją: Die Grundgubulle der Universitat Vilnius (30 October 1579) // Archivum Historiae Pontificiae, 16 vol. 1978 m., kuri išleista atskiru leidiniu ir anglų kalba: The fundation of the University of Vilnius (1579 m.) Royal and Papal Grants — Roma 1979 m., kurioje koreguojami kai kurie ankstesnių istorikų teiginiai.

t. Paulius Rabikauskas, SJ.

P. Rabikauskas — reikšmingos šaltinių serijos Fontes Historiae Lituaniae iniciatorius, steigėjas ir pirmasis redaktorius. Parengė šios serijos pirmąjį „Relationes status diocesis in Magno ducatu Lituaniae“, — T. 1-2, 1971, 1978 m. Šio leidinio pirmam tomui parašė išsamų 50 psl. įvadą.

Svarūs P. Rabikausko darbai krikšto ir ankstyvosios krikščionybės Lietuvoje istorijai „Civilta Cristiana in Lituania“, — Milano, 1984 m. Šv. Kazimiero 500 metų jubiliejui (1984 m.) parašyta ir vėliau Vilniuje išleista knyga: „Lietuvos Globejas Šv. Kazimieras“, Vilnius, Kaunas.

1993, Dievo Tarnas Mykolas Giedraitis // Naujasis Židinys. Nr. 4 1992 m. P. Rabikauskas vienas pagrindinių organizatorių 1987 m. įvykusios Lietuvos krikšto 600 metų jubiliejui skirtos tarptautinės istorikų konferencijos Colloquio Internazionale di Storia Ecclesiastica in occasione del VI Centenario della Lituania Cristiana, Roma 24-26 Guigno 1987 m. Jis parengė ir suredavo šios konferencijos darbų tomą: „La Cristianizzazione della Lituania“, Citta del Vaticano 1989, kuriame išspausdintas ir jo paties darbas „La Cristianizzazione della Samogizia“. Lietuvoje krikšto jubiliejui skirtas ir kitas P. Rabikausko straipsnis „Lietuvos krikšto aplinkybės“ // LKMA Suvažiavimo darbai, XIII t. 1990 m.

P. Rabikauskas yra parašęs

VOKIŠKOS PABIROS

KAZYS BARONAS

Mūsų korespondentas Europoje

Vokietijos žydų bendruomenė po karo sudarė apie 30,000 asmenų. Jų skaičius paško iki 100,000, kadangi šioje turtingiausioje Europos valstybėje apsišto Rusijos izraelitai, vengdami emigruoti Izraelin.

Didžiausi žydų telkiniai yra Berlyne, Frankfurte, Miunchene bei kituose Vokietijos miestuose. Vokietijos valstybės paramos dėka, kiekvienas didesnis žydų telkinys pasistatė maldos namus. Juos aptarnauja nuolatiniai, arba iš didesnių telkinių atvykstantieji, rabinai. Tiesa, Heidelberge yra rabinų mokykla, tačiau, atrodo, kad ji dar nespėjo išleisti pirmos laidos, kadangi Oldenburgo žydai pasikvietė ne rabiną, bet Šveicarijos savo tautietį rabinę, mokslus baigusį JAV. Stiprus protesto ji susilaukė iš Vokietijos žydų bendruomenės, ypač jos pirm. Ignaco Bubio. Deimantų ir nekilnojamojo turto pardavėjas, Breslau mieste gimęs milijonierius (kalėjo Aušvico stovykloje), stengiasi moterį iš rabinos vietos atsaukti, kadangi jis ir daugumas Vokietijos žydų priklauso ortodoksų žydų sparnui. Vokiečių televizija parodė naujus Oldenburgo žydų maldos namus, rabinę bei vietos bendruomenės atstovus (visi puikiai, bei kurio akcento kalbėjo vokiečiai), kurie džiaugiamingai priėmė rabinę atvykimą į mažą Oldenburgo žydų koloniją.

Kas Hamburgui yra St. Pauli rajonas, tas Frankfurto — pagrindinė geležinkelio stoties apylinkė. Čia randama daug viešųjų namų, gatvės vyrų kalbina seniausios pasulyje moterų profesijos atstovės, baruose, valgyklose ar kavinėse galima nusipirkti narkotikų, įrengtuose kambariuose lošti kortomis, veikia ruletės, čia savo „sąskaitas“ suveda juogslavų, albanų, turkų, italų gaujos, negalėdamos pasidalinti Frankfurto miesto rajonais, čia galima nusipirkti „šaltą ir šiltą“ ginklą. Pasirodė, kad visą rajoną savo rankose laikė žydų tautybės Chaimas Beckeris. Pajutęs po savo pėdomis karštas žarijas, jis vieną naktį dingo iš Frankfurto, atsiradamas Izraelyje. Ten be jokio darbo gyveno prabangiamie viešbutyje, vieną kartą pasikalbėdamas su Vokietijos atstovu. Tačiau Ch. Beckeris pasiilgo Vokietijos ir po kelių metų vėl grįžo į Frankfurtą, prokuratūroje padėjęs ant stalo 2 milj. dol. užstata. Apie teismą ar kokį nors tardymą neteko spauduose skaityti.

Prieš keletą metų iš mano miestelio ligininės buvau perkeltas į Frankfurto Raudonojo Kryžiaus ligininės kardiologinį skyrių. Gulėjau viename kambarielyje su Darmstadto kriminalinės policijos valdininku. Daug laiko pasikalbėjimui įvairiom

du reikšmingus darbus Lietuvos istorijos šaltinių leidybos klausimais, Lietuvos istorijos šaltinių leidimas // LKMA Suvažiavimo darbai IX t. 1985 m.; „Naujausi Lietuvos istorijos šaltinių leidiniai tėvnyje ir išėjimoje“ // — ten pat. XIV t. 1993 m. Šiandieninė Lietuvos ir jos Bažnyčios padėtį P. Rabikauskas aptarė straipsnyje „I paesi Baltici una cultura che riacquista identita“ // Kadmos, Nr. 5 1993 m. Šiuo metu prof. P. Rabikausko, be tiesioginio darbo Grigaliaus universitete ir žurnalo „Archivum Historiae Pontificiae“ redagavimo, renka medžiagą „Lietuvos istorijos šaltinių“ leidiniui apie Vilniaus universitetai bei platesnei monografijai apie šv. Kazimierą ir bibliografiniam XVI-XVIII a. Lietuvos jėzuitų lesioniui.

Kun. J. Boruta, SJ

galimom temom. Tačiau mano atmintyje paliko šie jo pasakytie žodžiai: Herr Baronas, mafijos vadai yra ne tik Frankfurte, Berlyne ar Hamburge, bet taip pat ir Bonnoje...“

Jeigu kas mano, kad Vokietijos miškuose ir medžiai yra išrikiuoti kaip kariai — daro didelę klaidą. Tai prieškarinis Vokietijos vaizduotė, kadangi po karo užaugusi karta niekuo nesiskiria nuo JAV, Kanados ar kitų pasaulio valstybių jauniu. Važiuojant požeminiu traukiniu, autobusu ar tramvajumi, niekuomet nepamatsi, kad jaunuolis užleistų savo vietą vyresnės kartos atstovui, sustojus autobusui — jis pirmas brausis prie durų, pasididžiavimu gers viešai iš butelio alų ar degtinę, „trauks“ dūmą, pridėdamas nešvankius žodžius, o išleijimui savo jėgos ir energijos ar neapykantos valstybės tvarkai, jis susirems su policija, apmėtydamas ją „Molotovo kokteiliais“, grindinio akmenimis, daužydamas krautuvių langus, grobdamas cigaretes „alkoholinius gerimus, tačiau gaudamas iš valstybės pragyvenimui pinigų.

Garsios yra kiekvienas metais gegužės mėn. 1 d. proga jaunimo padugnių „demonstracijos“ Berlyne. garsios yra rugpjūčio mėn. pradžioje rengiamos „chaotų dienos“ Hannoveryje. Iš visų Vokietijos kampų suvažiuoja apie 2,500 raudonai, geltonai, žaliai dažytais plaukais jaunuoliai ir mergaitės, iš anksto atsiveždami su savimi įvairius ginklus, panaudojant juos prieš policiją, kadangi tvarkos prižiūrėtojai stengiasi apsaugoti bankų, krautuvių langus, ramių gyventojų namus, automašinas.

Tokios „tradicinės“ chaotų

dienos įvyko ir šiemet rugpjūčio 5-7 d. Hannoveryje. Apie 1,500 policininkų nepajėgė suvaldyti chuliganų, kurie tris naktis visą miestą laikė baimeje. Televizijoje parodyti vaizdai atrodė kaip po pilietinio karo, chaotų puolimų negalėjo atlaikyti policija, pasitraukdama į saugesnes vietas. Vienu metu chaotai buvo apsupę policijos būrį, apmėtydami tvarkos prižiūrėtojus ne tik grindinio akmenimis, „Molotovo kokteiliais“, bet taip pat aštriais geležiniais sraigtais. Sužeista apie 170 policininkų, apie 200 chaotų.

Opozicinės Saksonijos krašto parlamento partijos apkaltino šį socialdemokratų ir žaliųjų sudarytą Saksonijos vyriausybę apsilėidimu, kadangi juk iš anksto buvo žinoma, kad chaotai atvyks į Hannoverį, tad reikėjo iš anksto pasiruošti jų sutikimui, pakviečiant daugiau policijos. Rugpjūčio 8 d. Frankfurto radijas rytinėse žiniose pranešė, kad Vokietijos policijos sąjunga Saksonijos krašto vidaus reikalų min. Gerhardą Glogovskį trauks teismo atsakomybėn.

UKMERGĖS MERAS — BLAIVININKŲ GLOBOTOJAS

Tris dienas Ukmergės specialiosios internatinės mokyklos patalpose vyko Lietuvos blaivybės draugijos „Baltų ainiai“ surengtas seminaras „Alkoholio politika, švietimo programos ir blaivybės darbas“. Seminare dalyvavo per 20 vyresniųjų klasių moksleivių bei studentų iš Vilniaus, Kauno, Panevėžio, Tauragės, Radviliškio, keli blaivininkai iš Latvijos. „Baltų ainiai“ susitikime su Ukmergės meru S. Čirba įteikė jam rezoliuciją „Dėl paramos Vilkmergės arbatinei“, „Baltų ainiai“. Rajono vadovas sutiko tapti pirmosios Ukmergės miesto blaivininkų arbatinės globotoju. (LR, 08.01)

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

ELEKTROS VEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sažiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

10%—20%—30% pigiau mokėsit oas mus už apdraudą nuo ugnies, taip pat ir už automobilio draudimą.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(312) 584-8654

J K S CONSTRUCTION
„Shingle“ stogai ir visų rūšių apkalimai (siūding): medžio, aluminiaus ir kt. Turiu darbo draudimą. R. Jankauskas, tel. 708-989-2658.

Jauna pora, turinti gerus darbus ir patogius namus ieško įsityti naują gilmį kūdilkį, kuriam suteiktų gražų ir laimingą gyvenimą.
Skambinti 708-910-6520

ASSOCIATED FUNDING SERVICES, INC.
7800 W. 95 St., Ste. 303
Mickory Hills, IL 60457
RENATA KLIMAVIČIŪTĖ
A full service lender for:
• Home loans
• Refinancing
• Paying off debt
Do A-F credits
Call Renata today:
708-674-2727 office
708-461-3495 pager

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS, ŠALDYTUVAS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VĖSINTUVUS.
H. Dęckys
Tel. 585-6624

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA
RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS
• Perkant ar parduodant
• Greitas ir sažiningas pataravimas
• MLS kompiuteriūr FAX pagalba
• Nuosavybių įkainavimas veltul
• Parkame ir parduodame namus
• Apartmentus ir žemę
• Peninginkams nuolaida

FOR RENT

For Rent 4 bedroom house. Large rooms — in Rogers Park \$800./month. (708) 679-1858.

IEŠKO BUTO

Jauna šeima ieško išsinuotomi arba 2 mieg. butą su baldais.
Tel. 708-749-1994

Pensininkas ieško išsinuotomi kambarį, Negeria ir nerūko. Skambinti 312-471-2540, tarp 7 v.v. ir 9 v.v.

HELP WANTED

Retikalingi sunkvežimį vairuotojai, turintys „CDL“ (commercial driver's license) išvežiojimų žemių, smėlio, žvirgždo. Kreiptis: Jerry, tel. 312-585-6343 nuo 9 v.v. iki 6 v.v.

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą laivu su pristatymu į namus.
Skubiems siuntiniams — AIR CARGO.
Komercinės siuntos pagal susitarimą.
Dokumentus, įgaliojimus notarizuojam veltui.
MAISTO SIUNTINIAI nuo \$29.- iki \$98.-
Aukštos kokybės maisto produktai
Du patys populiariausi, tai šventinis už \$39.- ir 55 svarų įvairaus maisto už \$98.-
\$39.- kava tirpi, kava malta, vitaminizuota arbata (tirpi), kakava tirpi, vaisių koncentratas, sausainiai, alicjus, mėsos konservai, aspirinas, multivitaminai.
\$98.- dešra (rūkyta), mėsos konservai, šprotai, vaisiniai koncentratas, margarinas, alicjus, sūris, sausainiai, vitaminizuota arbata (tirpi), kakava tirpi, kava malta, kakava, cukrus, kruopos (ryžiai), makaronai, razinos, majonezas, ricšutai (išlūskintai), konservuoti žirnėliai, konservuoti agurkai, šokoladas, aspirinas, multivitaminai. 55 svarai arba 25 kg.
Pageidaujant prisiųsime smulkią informaciją.
Siųskite per seniausią siuntinių į Lietuvą įstaigą.
Dirbame nuo 1987 m.
TRANSPAK, 2638 W. 69th St.
Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772

DRAUGE GAUNAMI NAUJASI LEIDINIAI

- MALDA LIETUVAI. Gražių lietuviškų nuotraukų albumas. Lietuvių, anglų, vokiečių kalbomis. Juozas Polis. 175 psl. \$16.00
- LIETUVOS DIPLOMATIJOS PARASTĖJE. Atsiminimai. Vaclovas Sidzikauskas. 354 psl. \$10.00
- ČIURLIONIS: Painter and composer. Stasys Goštautas. 558 psl. \$25.00
- LEGENDOS IR PASAKOJIMAI APIE KŪDIKĖLĮ JĖZŪ. Vertė kun. V. Kulikauskas. 171 psl. \$3.00
- ATVERKITE DURIS. Įvadas į socialinę bažnyčios doktriną. Bernard de Castera. 141 psl. \$2.00
- LOGOS. Religijos, filosofijos ir meno žurnalas. Nr. 8. 238 psl. \$10.00
- ŽMOGUS PRIEŠAIS DIEVŲ. Filosofijos ir religijos pagrindai. Salv. Biolo, SJ. 67 psl. \$3.00
- ŠV. MIŠIŲ GIESMĖS. 1995. Vincas Mamaitis. 20 psl. \$2.00
- KRISTAVIS BENDRIJA DIEVO APREIŠKIMO ŠVIESOJE. Kęst. Trimakas Lic. Teol. Ph.D. 60 psl. \$1.00
- BRONYS RAILA. Rašalo ašaros. Žurnalisto išgyvenimų kronikos. 431 psl. \$7.00
- ŠALTINĖLIS. 95 etudai fortepionui liet. dainų motyvais. Nij. Bogutaitė-Dėdinienė. 117 psl. \$16.00
- AMERIKOS LIETUVIŲ SPAUDA 1874-1910. Vac. Biržiška. Red. St. Vaškeliene. 280 psl. \$10.00
- TAUTOS SUKILIMAS 1941. Pii. Narutis. 403 psl. \$17.00
- VAIKAS — DIEVO DOVANA. Dom. Petrutytė. 317 psl. \$10.00
- PABŪK, VARNĖNE, SVEČIUOSE. Eilėraščiai. Jonas Minelga. 64 psl. \$5.00
- MANO KRYŽIAUS KELIŲ ODISĖJA. Atsiminimai. Povilas Šilas. 319 psl. \$8.00
- PER DVIDEŠIMTĄ AMŽIŲ. Atsiminimai. Aleksandras Pakalniškis. 262 psl. \$7.00
- KAZIMIERAS PALČIAUSKAS 1941-1944 KAUNE. Red. Ant. Dundzila. 96 psl. \$4.00

Pastaba. Užsakant knygas paštu, pinigų nesiųsti. Sumokėsite gavę sąskaitą, kurioje bus pridėta pasiuntimo išlaidos. Illinois gyventojams pridėdama State Sale Tax 8.75% nuo knygos kainos.

Atlanta
IMPORT-EXPORT Inc.
GREITAI SAUGIAI IR LAIKU
PRISTATOME SIUNTINIUS
LIETUVOJE, LATVIJOJE, ESTIJOJE, RUSIJOJE, UKRAINOJE IR BALTARUSIJOJE
2719 West 71 Street,
Chicago, IL 60629
(800)775-SEND
(312)434-2121

LAIŠKAI

PRASILENKTA SU TIESA

I.A. Tumų (tai mano likimo draugo štuhtofiečio H. Blazo dukra ir žentas) dėka gaunu Amerikoje leidžiamą dienraštį „Drauga“. Labai įdomus dienraštis. Kai kuriuose numeruose atrandu net daugiau įdomių įvykių vykstančių Lietuvoje, apie kuriuos mūsų spauda neužsimena net trumpa žinute.

Birželio 24 d. Nr. 122, 125, 126 radau Pilypo Naručio straipsnį „Lietuva 50 metų Karo pabaigos minėjimo sukuriuose“. Mes abu, buvę Štuhtofio koncentracijos lagerio kankiniai, buvome, kaip jis rašo: „pakviesti lenkų valdžios ruošiamam minėjimui gegužės 8-10 d. Štuhtofe atšvesti išlaisvinimą iš nacių pragaro...“ Tose išskilmėse ir susitikau P. Naručį. Susitikimas buvo malonus, draugiškas ir, sakyčiau, net broliškas. Prisiminėme patirtas kančias ir mielių draugų netektis. Skirtumas tas, kad jis buvo pirmoje „garbės kalinių“ grupėje, o aš 16-kos asmenų, vadinamų „spaudos darbuotojų - žurnalistų“ grupėje. Jiems po poros mėnesių kančių teko lengvesnė dalis, o mes vergišką darbo našumą, bėda, patyčias, mušimą kentėme visą ten buvimo laiką.

Norisi atitaisyti P. Naručio parašytą klaidą. Jis rašo: „Kartu atvyko ir buvę Štuhtofio politiniai kaliniai: Telksnys Vladas (Lankaitis) (žurnalistų grupės, kuri buvo kalinta Štuhtofe nuo 1943 m. birželio (mano pabrūkta) iki maždaug 1944 m. vasario ir po to paleisti į laisvę, gražinta į Lietuvą)...“

Nežinau, iš kur P. Naručis gavo tuos duomenis? Iš tiesų mūsų grupė buvo suimta 1943 m. balandžio 29 d., palaikyta kelias dienas Marijampolės gimnazijos vienoje klasėje ir po to etapu per Tilžės, Karaliaučiaus, Marienburgo ir Dančigo kalėjimus 1943 m. gegužės mėn. 7 d. pateko į Štuhtofio pragarą. Iš kentėjė neišpasakytas kančias, netekė vieno draugo, nepriklausomos Lietuvos atsargos kapitono Vlado Čekauskas (pagal ligoninėje gulėjusių kalinių pasakojimą, jis buvo užmuštas), 1944 m. vasario 24 d. iš lagerio komandanto išgirdome lagerių istorijoje negirdėtus žodžius: „Ryt jūsų grupė iš Štuhtofio lagerio bus paleista į Lietuvą“.

Po nuvilnėjusio džiaugsmo, matant lagerio senbuvų kalinių šypsnius ir girdint jų kalbas, kad tai yra gestapo daug kartų girdėta klasta, kad būsime išvežti į kitą lagerį — mes palūžome. Ėmėme abejoti laisvę. Bet 1944 m. vasario 25 d. visgi apleidome Štuhtofą ir vėl pasukome į nežinomą. Patekome į Ragainės kalėjimą. Čia užsibuvome ilgesnį laiką, net buvome varomi darbams į celiuliozės fabriką. Ragainės ka-

lėjime iš išsekimo, bado ir kančių Štuhtofe, džiovos palaužtas mirė mūsų likimo draugas inžinierius Vytautas Antanas Daniūnas. Jį priglaudė Ragainės kapinių žemė (vieta, kur jis palaidotas, iki šiol nežinoma). Antrą dieną po jo mirties buvome atvežti į Kauno kalėjimą ir be jokio tardymo perspėti, kad pasistengtume antrą kartą nepatekti į gestapo rūmus, nes kalba būsianti kita ir likimas kitas, kovo mėn. 15 d. buvome paleisti į laisvę.

Paleidimo priežastis iki šiol mums nežinoma. Gal ilgai istorikai keistai susiklosčius Lietuvos sūnų — Štuhtofio kalinių likimą (vienų paskelbimą „garbės kaliniams“ kitų paleidimą) išnarplios ir sužinosime tikrą tiesą.

Kad nekiltų abejonės P. Naručio ir dienraščio „Draugo“ skaitytojams, pridėdu savo Štuhtofio koncentracijos lagerio „Haftlings - Personal - Karte“ atspaudą (priedo nespausdiname. Red.).

Noriu priminti, kad iš 16 suimtųjų likusių gyvų dalis pateko į raudonųjų okupantų narsus. Po ilgų kančių, iškankinti Štuhtofio ir Sibiro lageriuose, grįžė mirė. Iš minimos grupės likau vienas. Todėl aš kalbu savo draugų vardu, kurie jau negali kalbėti. Apie mūsų grupės kančias Štuhtofe esu parašęs knygą: „Kamino šešėlyje“, kurią 1990 m. išleido „Minties“ leidykla.

Tolimesnis mano gyvenimas buvo sudėtingas. Po poros savaitių paleidimo, vėl buvau gestapo paieškomas. Pabėgau iš Kauno ir slapčiausi kita pavarde (Lankaičio). Jos neatkeičiau ir antrą kartą atėjus raudoniesiems okupantams, nes 1940 m. buvau jų suimtas ir kalintas. Kauno saugume bei kalėjime, tik 1941 m. birželio 23 d. (prasidėjus Vokietijos ir Rusijos karui) iš kalėjimo pabėgau. Taigi ir likau Lankaitis. Apie pokario Lietuvos žmonių gyvenimą ir savo slapstymąsi parašiau knygą: „33-eji metai svetimame pavarde“, išleista taip pat „Minties“ leidyklos 1993 m.

Vladislovas Telksnys

Rezistentas rusų ir vokiečių okupacijos metais, Kauno kalėjimo ir Štuhtofio koncentracijos lagerio kalinys.

LAIŠKAS APIE LAIŠKĄ PANEVĖŽIEČIAMS

Čikagietė R. R., A.P.P.L.E. darbšti veikeja, grįždama iš Lietuvos, atvežė man laišką iš R. Dambrausko, Panevėžio J. Balčikonio (buv. Vyrų) gimnazijos direktoriaus. Laiškas ne asmeniškas, o spausdintas kreipimasis ar atsišaukimas į panevėžiečius, prašas padėti išleisti tos mokyklos mokinio, mokytojo ir ilgamečio direktoriaus Vytauto Baliūno iniciatyva parašytą Panevėžio gimnazijos istoriją, apimančią 1727-1995 metus. Mat, J. Balčikonio gimnazijos

Iš Lietuvos fronto bičiulių poilsio ir studijų savaitės Dainavoje š.m. rugpjūčio 20-26 d.: dalyvių būrys pertraukos metu prie „Dr. Adolfo Damušio“ vardo pastato. Nuotr. Jono Urbono

pradžią siejama su 1727 m. įsteigta šiame mieste aukštesnioji mokykla. Daugiau kaip 250 m. laikotarpyje ji buvo skirtingai vadinama: kolegija, bajorų mokykla, apygardine mokykla. Veikė su pertraukomis, caro okup. valdžios uždaroje, tėvų bei miesto valdžios pastangomis vėl atidaroma, kilnojama iš vienos vietos į kita, kol pastoviai įsikūrė 1882-1884 m. pastatytose dabartiniuose rūmuose ir buvo pavadinta realine gimnazija. Pirmojo pasaulinio karo pradžioje, 1915 m. spalio mėn., tik išvykus rusus, buvo suorganizuota lietuviška gimnazija, jei ne pirmoji, tai viena pirmųjų. O ką mes, buvę šios gimnazijos mokiniai ir absolventai plačiau žinome apie savo Alma Mater praeitį. Daug atsiminimų turime iš mokymosi joje laikų, iš daugiausia 8 metų, o kiek težinome, kas dėjosi prieš mūsų mokymąsi ir po mūsų. Negi sakysime, kad po mūsų tegu būna ir tvanas. Tvano nebuvo, o įdomu, kas buvo prieš, kas buvo po mūsų. O istorijos nežinantieji visuomet yra vaikai.

3. O kad dr. Bobelis griežtai nutildė susirinkusius, pareiškusius nepasitenkinimą už kritiką pirmajai valdžiai, esą tai „nekultūringa“. Ne taip seniai per prezidentinius rinkimus dr. Bobelis elgėsi labai „kultūringai“, aštriai puldamas a.a. amb. Stasį Lozoraitį...

Kartais pagalvoju: ar mūsų Tautos himnas pasidarė dabar bereikšmis. Tie kilnūs ir prasmingi žodžiai — ar kas į juos įsigilina?

Laima Repeika Lombard, IL

ALFA IR OMEGA

Atrodo, kad N. Jankutės knygos recenzija sudomino daugiau ir mažiausius silvilinčius...

Mane vis tik vargina beataidinis tikėjimas ir mokslininkų, lyg tai jie būtų neklystantys antžmogiai („Secular Humanism“). Juk buvo laikas, kada mokslininkai „įrodė“, jog žemė yra plokščia, o dabar žinome, kad ji apvali. Dabar vieni jų sako, kad visata sukurta prieš 15 milijardų metų, dar kiti — prieš 300 milijardų, o vėl kiti prieš 65 mlj. metų. Tačiau mokslininkas Einšteinas, kurio vardas ir darbai anksčiau ir geriau žinomi, negu G. Smoot ir kuris taip pat dalyvavo erdvių tyrimuose, taip išsireiškė: „Tik kvailys netiki į atgaminius dalykus, į stebuklus“.

Savo rugpjūčio 18 d. laiške J. Žemaitis žino, kad Dievas sukūrė visą tą, tik nežino kaip? Čia ir reikia nulenkt galvą atgamtiniais stebuklais: Dievas pamaitino tūkstantinę minią kelias kepalukais duonos ir dviem žuvim, pavertė vandenį į vyną, apvaisino jauną mergaitę, nepažinusią vyro, iš kurios gimė Kristus, sukūrė visata.

Cituojų J. Žemaičio laiško vieną sakinį: „Nejaugi Dievas atėjo, atsisėdo ant ezios kranto (gal turėtų būti „krašto“ G.V.) ir iš gabalo molio nulipdė visatą“ Dyvai, tiesa?

Patariu J. Žemaičiui taip pat atsisėsti ant ezios krašto, atsi-verti Šv. Rašto pirmąją knygą ir jis žinos, kaip gimė visata. Perskaičius tokį primityvų Kūrėjo „pasodinimą ant ezios“, — nematau tikslo ta tema daugiau rašyti ar atsakyti į bet kokius komentarus.

Genė Valentiniene

Downers Grove, IL

ETIKOS KODEKSAS TAIKYTINAS IR SAU

Sutinkame su V. Šeštoko rugpjūčio 22 d. „Draugo“ laišku skyrįje cituojama ištrauka iš tarptautinės žurnalistikos etikos kodekso pirmo straipsnio, jog reporteriai turi stengtis, kad iš visuomenės gautos žinios

būtų faktų atžvilgiu perduotos neabejotinai tikslios ir teisingos. Gaila, bet V. Šeštokas nebuvo nei tikslus, nei teisingas, nei sau prisitaikęs etikos kodekso pirmą straipsnį. Cituojų jo laiško ištrauką: „Deja, mūsų tarpe yra rašėju, kuri panašų anksčiau įvykių įvyki, š.m. liepos 20 d. su tais pačiais kalbėtojais, sąmoningai nutylėjo ir nieko neparasė, jog po dr. Bobelio kalbos susirinkusi auditorija pradėjo garsiai protestuoti ir šaukti, jog tai yra neteisybė“.

Pataisau: dr. Kazys Bobelis, vienas ne „tie patys kalbėtojai“, pranešimą darė liepos 21 d. „ne liepos 20 d.“ Pasaulio lietuvių centre, Lemonte — Botių mėnėje. Susirinkusi auditorija išklauzė pranešimo apie Lietuvos vyriausybės sunkų kelią jėitį Vakarų Europos organizacijų sudėtį, reagoavo be „protesto ir šaukimo, jog tai yra neteisybė“.

Pranešimą girdejo daug visuomeninėje veikloje besireiškiančių lietuvių. Išklausiau ir aš. O juk suaugę žmonės žino kur ir kaip savo jausmus galima reikšti, juo labiau viešai. Manau, kad tokios „žinios“ turėtų būti patikrintos, tikslios ir teisingos prieš perduodant jas visuomenei.

Irena Kriaučiūnienė Lemont, IL

AR ILGAI DAR LAUKSIME?

Su dideliu dėmesiu skaičiau „Drauge“ (š.m. birželio 10 d.) redaktorės Danutės Bindokienės vedamąjį straipsnį: „Gyvoji istorija ir Tautos fondas“. Redaktorė praneša, kad to darbo imasi ir JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos Kultūros taryba, kurios tikslas kuo greičiau pradėti vaizdajuostėmis jamžinti dar gyvųjų pergyvenimus ir buvusius liudininkus žiaurais sovietinio komunistinio ir vokiško nacizmo vykdytą tautos genocidą. Kaip redaktorė pastebi, kad LB Kultūros tarybos sudarytas komitetas „ilgo ieško drožti“ nesiruošia. Ir kad pirmieji liudininkų apklausinėjimai ir filmavimai jau numatomi pradėti dar š.m. liepos mėn. viduryje.

Jau praėjo ir dar vienas mėnesėlis, bet apie tarybos komisijos veiklą niekur nei žodelio nesigirdi. Ar čia buvo tik tušti žodžiai?..

Daugelis mūsų „dar gyvųjų“, neturime rašytojo gabumų. Bet kiekvienas esame pergyvenę II pasaulinio karo baisumus ir juos nusinėšime su karsto lenta. Įamžinimas tų prisiminimų vaizdajuostėse yra geras sumanymas. Juos papasakoti daugeliui užimtų tik keletą valandų, o aprašyti spaudoje jau reikalinga keletą savaitių.

Aleksandras Atutis

Pleasant Hill, Ca

ŽIRGAI LIETUVOJE

Lietuvoje šių metų pradžioje buvo laikoma daugiau kaip 78,000 arklių, iš jų daugiau kaip pusė — visuomeniniuose ūkiuose. Labiausiai paplitę yra darbiniai, Lietuvos sunkieji (72%) ir žemaitukai (26%). Veislinių žirgų yra apie 2,000, jie laikomi septyniuose žirgynuose.

PAVOJINGA GYVENTI FANTAZIJOMIS

Jau kelintus metus stebiu Lietuvos mediciną ir bandau suprasti, kodėl Lietuvos žmonės nevykdo medicinos reformų, o pasilieka su neveikiančia sovietine sistema. Deja, jau labai aišku, kad Lietuvos medicinos vadovai nedirba žmonių naudai, o tik pasinaudoja atsakingais postais. Tačiau kyla klausimas, kodėl Lietuvos žmonės neprotestuoja, nereikalauja teisingesnės ir geresnės medicinos sistemos?

Manau, kad radau atsakymą į šį klausimą, beskaitydamas „Caritas“ žurnalą. Čia kažkoks „gydytojas Petras“ veda sveikatos patarimų skyry. Vasario mėnesį gydytojas Petras sako, kad „miške galima pasisemti daugiau sveikatos, negu vaistinėje... Išnaudokime kiekvieną progą pabūti miške, o geriausiai, žinoma būti miške vienam!“

Balandžio mėnesį gydytojas rašo apie sveikiausius pasaulio žmones. Pasirodo, kad sveikiausi žmonės yra Himalajų valstybėje gyvenanti hunzu tauta. Pagal gydytoją Petrą, jie neserga. „Hunzu metų vidurkis 98 metai, daugelis jų sulaukia 120 ir daugiau metų“. Nors hunzai nėra krikščionys, jie keletą dienų per metus pasninkauja, o „apie 10 dienų visiškai nevalgo, gerdami tik vandenį“. Antra hunzų sveikatos paslaptis — dvasios ramybė. „Vertina gyvybę, gerbia gamtą, gyvena neskubėdami, nesisieloja dėl ištikusių nelaimių“.

Tikrovėje hunzai tik atrodo 120 metų amžiaus, o iš tikrųjų yra apie 50 metų. Žmonės, kurie nuolat gyvena lauke, žymiai greičiau pasensta. Jie neturi metrikų ir todėl nežino, kada gimė ir kiek jiems metų. Tačiau miestiečiai dažnai romantizuoja laukų ir kaimų gyvenimą, teikia jau visokias pagirtinas savybes, kurios tariamai buvo prarastos civilizuoatame gyvenime. Štai dabar „Pokachontas“ filmas vaizduoja baltuosius, kaip naikintuosius ir grubius barbarus, o indėnus, kaip taurius gamtos ir žmonių mylėtojus. Prieš 10 metų Amerika romantizavo kaukazičių kalniečių ilga gyvenimą ir reklamavo, kad reikia valgyti rūgštų pienu, jogurtą.

Lietuvių pasaulėžiūroje giliai įsišaknijęs mitas, kad pirmieji lietuviai pagony buvo kilnūs,

taikūs ir skaitūs žmonės. Lyg pradinė nuodėmė juos buvo aplenkusi. Tie lietuviai buvo krikščioniškesni už krikščionis ir kultūringesni už vakariečius. Jie ramiai sau gyveno, vyrai gamino midų, merginos pynė rūtų vainikėlius, visi taikiai garbino amžinąją ugnį, kol užsieniečiai nesudrumstė jų gražios ramybės. Štai romanai apie pagonis lietuvius, „Taikos dvasia“, rašo: „o mūsų karžygiai iš svetimųšalių pasisavinę aistrą kalavijui“. Koj nebuvo svetimųšalių, tai turbūt lietuviai nekariavo, nesirgdavo, nes kvėpuodavo švento miško tyru oru.

Lietuvos žmonės yra išgyvenę daug sunkumų ir neramių metų. Daugumas neturi pinigų. Savo gydytojais ir gydytojų moksliskumu nepasitikia. Todėl, suprantama, kad jiems gali būti patraukli mintis apie vaistinių, gydytojų nereikalingumą, net maisto nereikalingumą. Reikia tik miško, gryno, oro, pasninkavimo, badavimo, ramybės. „Civilizacijos sumaištis jų nepasiekė... Buvo, praėjo, o dabar vėl patekėjo saulė, ir hunzas šypsoi“ („Caritas“, p. 34).

Stebėtina, kad Lietuvos katalikiškas žurnalas suromantizuoja pagonišką mitą. Kūno sveikatos ir dvasinės ramybės neišlaikys, nei gyvendamas Himalajų kalnuose, nei pabėgdamas nuo civilizacijos ir lietuviško miško tankumyną. Amerikos „New Age“ šalininkai bando sukurti religiją be Dievo iš sveiko gyvenimo ir dvasios ramybės. Jų religija yra be Dievo, be Jėzaus, be sakramento.

Smagu paskaityti laiks nuo laiko fantazijų, bet pavojinga gyventi fantazijomis. Lietuviai susidarė įspūdį, kad civilizacija iš jų atėmė tyresnį, sveikesnį, kilnesnį gyvenimo būdą. Technologija ir moderni medicina jų priešas. Svetimšaliai, ar tai svetimtaučiai, ar užsienio lietuviai, pavojingi, sugadinti išnaudotojai. Fantazija gyvenantys žmonės nenori mokytis naujų žinių, kad galėtų pritaikyti savo tautos gerovei. Jų sieloje įsitikinimas: „jei tik visi mus paliktų ramybėje, tai mes galėtume ramiai, sočiai ir sveikai gyventi be vaistinių ir be gydytojų“.

Linus Sidrys, M.D.

Sargybinis prie Lithuanian Mercy Lift sandėlio Vilniuje. „saugo nuo pagundų“.

A.+A.

ELZBIETAI PETRIKONIENEI

mirus, jos vyrui dr. JUOZUI PETRIKONIUI ir dukroms MARIJAI ir REGINAI, anūkui DARIUI ir žentui JOHN reiškiame nuosirdžiausią užuojautą ir kartu liudime.

Liucija ir Valteris Beržinskai

JAV lietuvių šaulių, besilankančių šią vasarą tevyneje, susitikimas su Lietuvos šauliais Nidoje. Nuotr. Jono Ivaškevičiaus

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Draugo fondo direktorių tarybos pirmininkas ir fondo išdėstymas ir fondo išdėstymas telkti, bet ir draugus suburti į linksma „Spaudos balių“, kuris bus rugsėjo 24 d. Martinique salėje. Jis jau surinko draugų būrį ir dalyvau „Draugo“ bankete.

Iškilmings pamaldos Masosios Lietuvos Rezistencinio sąjūdžio ir ML fondo suvažiavimo proga, sekmadienį, rugsėjo 3 d., 10:30 val. ryto vyks lietuvių ev. liuteronų „Tėviškės“ pasipriešinimo bažnyčios, 6641-45 S. Troy St., Čikagoje. Visi kviečiami.

Susitikimas su iš Izraelio atvykstančiu rašytoju Ichoku Meru ruošiamas rugsėjo 12 d., antradienį, 7:30 val. vak., Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje Čikagoje. Visuomenė kviečiama atsilankyti. Ruošia Santara-Sviesa.

Rimvydas Šilbajoris Santaros-Sviesos suvažiavime, įvyksiančiame rugsėjo 7-10 d. Camp Ronora, Watervliet, Michigan, skaitys paskaitą: „Pakeliui iš sodžiaus: naujesnioji Lietuvos poezija“. Smulkesnei informacijai skambinti 312-233-0345.

Lietuvių Opera, kuriai kito sezono metu bus 40 metų veiklos sukaktis, stato mums kompozitoriaus Banaičio „Jūratės ir Kastyčio“ operą. Šios operos spektakliui bus kitų metų pavasarį Morton mokyklos auditorijoje.

Kun. Vincentas Radvina, Santa Rosa, CA prie ankstyvesnio \$600 inaso Draugo fonde, vėl atsiuntė antrus \$600 ir tapo Draugo fondo garbės nariu. Nuširdžiai dėkojame už sąjau paramą Draugo fondui ir linkime ilgiausių metų.

Nuolatiniai „Bingo“ žaidimų pravedėjai Pasaulio lietuvių centre – Alė ir Algis Lieponiai (iš dešinės), Dalia Dundžilienė ir Algis Bakaitis. Nuotr. Br. Juodelio

PLB Lituanistikos katedra Ilinojais universitete Čikagoje praneša, kad šis metų rugsėnį semestra bus dėstomi šie kursai:

Bakaluro laipsnio siekiantis: Lietuvių kalba pradedantiesiems, dėsto Katedros asistentė Karilė Vaitkusė. Lietuvių kalba pažengusiems, dėsto prof. Giedrius Subačius. Lietuvių kultūra (anglų kalba), dėsto prof. Subačius. Lietuvių literatūra I, dėsto prof. Subačius. Lietuvos kalbos struktūra, dėsto prof. Subačius.

Magistro arba daktaro laipsnio siekiantis: Literatūros teorijos pagrindai, dėsto prof. Violeta Kelertienė. Lietuvių drama, dėsto prof. Kelertienė. Registracija vyksta iki rugsėjo 1 d. Paskaitos jau prasidėjo. Dėl informacijos teirautis pas Slavų ir Baltų kalbų ir literatūros sekretorę (312) 996-4412 arba tiesiogiai pas prof. Subačių vakarais (312) 927-3845 arba pas prof. Kelertienę (312) 728-2377. Visi Ilinojais universiteto studentai gali šiuos kursus lankyti ir gauti įskaitas už juos. Tai labai gera proga išmokti arba patobulinti savo kalbą, geriau pažinti lietuvių literatūrą ir kultūrą. Vien lietuvių kultūros kursą jau šiuo metu yra 20 studentų.

ARAS ROOFING
Arvydas Kiela
Dengimas ir taisyti
visų rūšių stogus
Tel. 708-257-0746
Skambinti po 6 v.u.

PAREMKIME LITHUANIAN MERCY LIFT

Vasaros metu daug išėivijos lietuvių važiavo į Lietuvą, kad patys susidarytų nuomonę, kokia ten dabar padėtis. Ligoninių padėję ir apžiūrėjo ir nuotraukomis pasidalino Lithuanian Mercy Lift tuberkuliozės skyrėjas vedėja Vilgailė Lendraitienė.

Kadangi vaistų trūkumas Lietuvos ligoninėse dar vis labai aštrus, tai Lithuanian Mercy Lift teisi savo darbą. Iki šiolei jau išsiuntę į Lietuvą 151 keturiasdešimties pėdų ilgio talpintuvą su vaistais, aparatūra, ligoninių baldais bei suvartojamais reikmenimis.

Šiuo metu LML nariai vis dar skambina, rašo ar asmeniškai susisiečia su aukotojais, bet vis tiek susidaro išlaidų, kartais perkant specialius vaistus, bei administracines išlaidas.

Prieš du mėnesius LML pirminko Jurgio Lendraitio ir jo mokinių (Alonzo Stagg High School) talka išsiuntė daugybę laišku su laimėjimų bilietais, kurių vieno kaina yra 5 dol., o laimėjimai 1,000, 500 dol. ir t.t.

Šie laimėjimai bus traukiami LML metinio pokylio laiku lapkričio 4 d. Cafe Brauer patalpose. LML tikisi ir šiais metais mūsų visuomenės paramos bei atsilankymo pokylyje. Informacijos klausimais skambinti J. Lendraitis (708) 388-2041.

Birutė A. Vindašienė

KARŠČIAI NEBAIDO „BINGO“ ŽAIDĖJŲ

Pasaulio lietuvių centre, Lemonte 1994 metų pavasarį pradėti „Bingo“ žaidimai jau sėkmingai tęsiasi antrus metus ir iš to gaunamos geros pajamos pastoviai prisideda prie centro išlaikymo.

Šios vasaros karščiai ir atostogų metas nesumazino „Bingo“ žaidimų dalyvių skaičių. Kiekvieną trečiadienio vakarą suvažiuoja į centrą apie 250 amerikiečių ir prie ilgu didžiulios salės stalų bando savo laimę. Vasara, kaip kurįs, stogaujant, teko papildyti „Bingo“ patarnautojų skaičių. Žaidimų vedėjos Alės Lieponienės, centro valdybos pirminko Algio Bakaitis ir kitų kvietimu prisidėjo nemažai taininkų iš mūsų jaunų šeimų, kurios supranta, kad nuolatinis „Bingo“ žaidimų šėtimas padeda išlaikyti šią lietuviškę tvirtovę amerikiečių doleriais.

„Bingo“ žaidimai vasaros atostogų neturi. Jis neturi ir atostogų administratorius Romas Kronas. Jų neturi ir visa eilė „Bingo“ žaidimų pravedėjų, tarp jų Alė ir Algis Lieponiai, Dalia Dundžilienė, Algis Bakaitis ir kiti. Kas trečiadienį jie suvažiuoja į Pasaulio lietuvių centrą ir dirba, plūša iki vėlyvakaro. Jiems atostogų lankant lietuvių padėka už „Bingo“ žaidimų tęsimą.

Ruduo jau čia pat. Jo trečiadienių vakarai gal bus dar palankesni „Bingo“ žaidimams. Jų vadovams, vadovėms ir visiems taininkams-kėms belieka palinkėti sėkmės ir ištvėrmės šiame savanoriškame darbe.

Br. J.

x Ieškomas Gražina Dzenkaskaitė-Archuleta ir Danutė Dzenkaskaitė. Asmenys turintys apie jas žinių arba žinantys jų adresą, prašomi skambinti „collect“ Benny Archuleta tel. 904-928-0968 po 3 val. p.p. bet kurią dieną. Šios moterys dingo iš Jacksonville, FL š. m. rugpjūčio 9 d. Teatlygina Dievas už jūsų pagalbą! (sk)

IŠ ARTI IR TOLI

LIETUVIŲ SKAUTŲ S-GOS DIDŽIULIS SUVAŽIAVIMAS

LSS skautiškos šeimos didžiulis suvažiavimas Dainavos stovyklavietėje, Manchester, Michigan, vyks š. m. rugsėjo 23 ir 24 d. (Atvykti galima penktadienio, rugsėjo 22 d. vakare). Suvažiavimą ruošia LS Brolijos ir LS Seserijos skautininkų, -ių skyrėjas. Dalyvauti kviečiami: skautininkai, -ės, ASS nariai, židinetės, jūrų budžiai, gintarės, vyr. skautės, sk. vyčiai, prityrę skautai, -ės ir jūrų skautai, -ės.

Numatyta įdomi bendra bei atskirų šakų programa, links-mavakaris, dainos, parodėlė. Bus paminėta pokario Vokietijoje Lietuvos Skautų s-gos už Lietuvos ribų atkūrimo 50 metų sukaktis. Apie atskirus veiklos laikotarpius kalbės toje veikloje aktyviai reiškęsi prelegentai – skautininkai, -ės.

Dalyvavimo kaina 40 dol. asmeniui. Transportacija rūpinasi patys suvažiavimą vykstantieji, arba jų vienetai vietovėse. Prašoma nedelsiant registruotis pas S. Juliją Taorienę, 17310 Harland Ave., Cleveland, OH 44119-1924. Tel. (216) 531-9491. Fax (216) 844-1419.

MELDĖSI UŽ LIETUVOS KANKINIUS

Tradicinė išvyka į Midland, kasmet organizuojama Kanados lietuvių katalikų centro, įvyko rugpjūčio 6 d. Iš Toronto, Hamiltono bei kitų vietovių į ten suvažiavo apie 200 tautiečių prisiminti Lietuvos kankinius, už kuriuos buvo melstasi Mišnių metu ir gražioje gamtoje miest Kryžiaus keliu.

Atitinkama pamokslą pasakė kun. J. Sasnauskas, OFM. Be jo, čia dar dalyvavo Lietuvos kankinių parapijos klebonas kun. J. Staškus, kun. V. Volertas ir kun. Eug. Jurgutis, OFM. Vargonavo par. J. Gedas.

Duikiai skambėjo lietuviškos giesmės. Svečiai iš Lietuvos stebėjosi šiuo išpuoliu renginiu.

G. VEŽYS DOVANOJA SAVO BIBLIOTEKOS KNYGAS

Čikagoje gyvenantis lietuvių kultūrininkas, kokekcionierius, A. Mackaus knygu leidimo fondo pirmininkas Gintautas Vežys Maironio lietuvių literatūros muziejui atsiuntė knygų siuntą. Tai ne pirmoji G. Vežio dovana muziejui. Jis yra nuolatinis muziejiaus pagalbininkas ir rėmėjas.

Šį kartą G. Vežys perdavė dalį savo bibliotekos. Keliolika atsiųstų leidinių – tai devynioliktojo amžiaus pabaigos – dvidešimtojo pradžios pirmosios lietuvių emigracijos bangos atstovų leistos knygos.

Kita dalis siuntos – tai patys naujausi A. Mackaus knygu leidimo fondo leidiniai: tik ką pasirodęs pirmą kartą publikuojamas M. Katiliškio romanas „Pirmadienis Esmerald gatvėje“, A. Landsbergio dramos „Du utopiški vaidinimai“ ir A. Tereškin poezijos knyga „Absornija“.

Lietuviai respublikonai Illinois gubernatorių šventėje Springfield, IL. Iš kairės: Vytautas Jasinevičius, T. Michalski, kandidatas į JAV Kongresą John Shimkus, Pranas Jurkus ir Anatolijus Milūnas.

GUBERNATORIAUS DIENOJE APSILANKIUS

Kasmet vykstančioje Illinois valstijos mugėje, „State Fair“ valstijos mugėje, programa skiriama respublikoms. Tai vadinamoji „Gubernatorių diena“, nes šiuo metu gubernatorių yra respublikonas Jim Edgar. Lietuviams respublikonams atstovauti nurykome trys: Lygos pirmininkas Anatolijus Milūnas, vicepirmininkas Vytautas Jasinevičius ir išdinininkas Pranas Jurkus.

Pati mugės vieta, tai didžiulis plotas Springfieldo paroneje, apstatytas įvairiais padone, pastatais, didžiuliais tvartais gyvuliams, kuriuos čia ūkininkai atveža, tikėdamiesi laimėti dovanas. O šalia ištisos gatvės, nustatytos karnavalo būdelės, restoranukai ir visiems įvairių pramogų bei programų patalpos.

Jei kas Čikagoje tą dieną skundėsi dideliais karščiais, tai Springfielde, kuris yra apie pora šimtų mylių į pietus nuo Čikagos, lietuviškai sakant, „saulė žeme ritinėjosi“. Tačiau žmonių galybės! Mums tik kelė nuostaba tas jų patvarumas, žygiuojant vieną pastatą prie kito.

Šiuo metu dienos programos punktas buvo „Bingo“ žaidimų prieduose mūsų direktoriaus saule, kuris, pasakojant, buvo nuo pagrindinis vartų kiti mugės ploto pusėje. Vengiant karštos saulės, nutarėm, kur tik galėjome, keliauti per tvartų pastatus, kuriuose prisiglaudė įvairūs gyvuliai ir juos prižiūrintieji savininkai. Taip bekliaudami ir seniai kaimo nematę, negalėjome patikėti, kiek įvairių rūšių, gražių ir keistų gyvulių yra šiame krašte. Ožkūtės tartum stinos, kiaulės tartum Pie-

caso nutapytos, ir t.t. Savininkai jas šukuoja, plauna, ruošia varžyboms. Kai kurie gyvulėliai baltom „pizom“ aprengti, kad neišteptų savo kailiukų, kiti vėl kerpami. Turint laiko ir esant vėsesniam orui, tai tikrai verta apsilankyti ir susipažinti su Illinois valstijos ūkininkų darbu bei jų auginamais gyvulėliais. Tačiau mūsų šios dienos vizito buvo kitoks ir tik pripuolamai pasidomėjom vykstančia muge. Besidomėdami pasiekėm ir direktoriaus sodą. Čia medžių ir augalų išdėstyti stalai, tribūnoje groja orkestras, o klounų orkestras surkinėjasi tarp dalyvių ir juos linksmina. Priešpiečiais vaišino valstijos sekretorius George Ryan, išdinininkė Judy Baar Topinka parūpino muzikinę dalį, o kontrolierė Leta Didrickson vėliau vaišino ledais. Pragramai vadovavo Illinois Lietuvių respublikonų lygos garbės pirmininkas Don Adams (Adomaitis), kuris palaikė gerus ryšius su lietuviams respublikonais.

Besivašinant susipažinta ar atnaujintos pažintys su partijos vadovais, rinktais valstijos pareigūnais ir kitais dalyviais. Išdinininkė Topinka juokaudama skundėsi, kad Don Adams neišlaikė savo pažado, nes žadėjo iškepti lietuviškius kugelių, jei ji laimės rinkimus. „Užspaudėme“ Don Adams, klausdami kodėl, kad neturi gero recepto? Sakė, gal visai neprisirengia, o tarp kitko nekoks tas kugelis jam ir išeina. Kvietėme abu atvykti į mūsų lygos gegužinę rugpjūčio 27 dieną, Lemonte, Pasaulio lietuvių centrą, ir pasižadėjome lietuviškius kugelius. Kalbant su Don Adams, jis užsi-

minė, kad buvo labai suintriguotas mūsų lygos jam nusiųsta informacija dėl rezoliucijos Kongrese Karaliaučiaus klausimu. Sakė, jog padauginęs ir padalinęs partijos pareigūnų tarpe. Raginom nuvykti į Lietuvą ir susipažinti su tėvyne.

Kalbant su partijos pareigūnais, visi kartojo, jog turime susitikti su John Shimkus, kuris kandidatuoja į JAV Kongresą, ir Richard Durbin vieta. Paprašėm, kad išsuktų per mikrofoną ir netrukus susitikom su jaunu, gerai atrodančiu ir pilnu energijos kandidatu. Jis šiek tiek papasakojo apie savo kilmę ir apie savo būsimą rinkiminę kompaniją. Kils iš seno lietuvių telkinio Collinsville miestelyje. Atrodo, jog turi didelį partijos pritarimą. Vos atsisveikinęs su juo, gavome kitą staigmeną. Pristatė Patrick Baikauskas, kuris irgi yra kandidatas ir tą patį postą. Jis anksčiau dirbo Kongreso nario George O'Brien istaigoje ir tuo metu mes su juo palaikėm artimus ryšius lietuvių reikalais. Dabar linkėjome abiem sėkmės, nes dar yra ir trečias, nelietuvių kilmės, kandidatas. Tačiau susidarėm vaizdą, kad vienas iš lietuvių kilmės kandidatų turėtų laimėti.

Nors karštai saulė skverbėsi po išretėjusį medžių lapumą, tačiau kentėjom ir džiaugėmės atvykė. Gubernatoriaus asistentė Pat Michalski visą dieną su mumis bendravo. Treikėta stebėtis tos moters energija ir entuziazmu. Ji sukūsi tarp politikų, pareigūnų, susipažindomus su kiekvienu. Ne vienas iš šalies stebėjosi, kas tai per trijulė, gaunanti tokį dėmesį...

Vėliau tame pačiame sode priėmimą ruošė gubernatorių Jim Edgar, kuris prie vartų su žmona pasitikinėjo svečius. Vėl vaišinomės „barbeque“ ir troškulį malšinom šaltu alučiu. Gubernatorių Edgar vadovavo programai ir pristatė daug svečių, kurie tarė po žodį į susirinkusius. Kalbėjo būvę gubernatoriai William Stratton ir Jim Thompson. Pats pagrindinis svečias buvo senatorius Bob Dole, kandidatas į JAV prezidentus. Dalyvių jis buvo labai šiltai sutiktas ir daugelis vėliau stengėsi asmeniškai pasikalbėti. Turėjome ir mes progos trumpai susitikti ir pasikalbėti. Svarbiausia parodėm, jog lietuvių aktyviai dalyvauja šio krašto politiniame gyvenime. Pralėidome gražiai vakarą ir vėl skubėjome į viešbutį kiek atsigauti nuo karščio, kuris šiais metais tikrai rekordinis. Grižė į kambarį, dalinomės įspūdžiais ir galvojom, kad buvo verta šiek tiek pavargti.

A. Milūnas

Ona Siliūnienė, Alexandria, VA, „Drauge“ įsigijo brangios lietuviškos spaudos. Džiaugiamės, kad mūsų knygyną aplanko svečiai net iš tolimų vietovių ir čia nusiperka lietuviškų knygų. Dėkojame.

Dalia Barkeiene pernyktoje, Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, mada parodoje. Smeti paroda, rėmiamą „Bingos“ žaidimų, rugsėjo 17 d. FLC didžiojoje salėje.